

Ljudska PRAVICA

Leto XXI, Stev. 209

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. Cena 10 dinarjev

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 9. OKTOBRA
1934 v MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
v OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI z »BORBO«

Dobrodošla!

Snoči sta prispela k nam na obisk grški kralj in kraljica. Poglavar grške države vrača lanski obisk predsednika naše republike tovariša Tita v Grčiji.

Grčija je lahko prepričana, da bo njen poglavar držane deležen v naši državi toplega sprejema.

Sedanji prijateljski in tesni stiki med Grčijo in Jugoslavijo niso samo nadaljevanje tradicionalnega sodelovanja naših dveh dežel. Nedvomno so naši stiki v minulosti, zlasti pa dejstvo, da smo morali večkrat braniti svojo neodvisnost in svoje življenje pred osvajalci, eden nezadržljivih elementov našega prijateljstva, toda v naših stikih je tudi mnogo novega. Prav to novo daje našemu sodelovanju veliko trdnost in velik mednarodni pomen.

To novo je predosem dejstvo, da je naše sodelovanje zares naše v polnem pomenu te besede, saj je izključno sad prizadevanja, težen in naporov naših dežel. Naše sodelovanje se je razvijalo in krepilo po naravni poti, ker izvira iz resničnih potreb naših dežel in ker kaže in brani njihove koristi v vsem svojem učinkovanju. Zato lahko rečemo, da je naše sodelovanje stabilno, trdno in trajno.

Sodelovanje med Jugoslavijo in Grčijo je nadalje živ dokaz, da razlike v družbenem redu niso ovira za mednarodno sodelovanje in da torej vzrok težav v sedanjem svetu ne smemo iskati v teh razlikah. Jugoslavija in Grčija

sta s svojimi medsebojnimi stiki dokazali, da pomeni aktivna eksistenca nestransko aktivno in pošteno sodelovanje dežel ne glede na razlike v njihovi družbeni ureditvi in ni samo lepa ideja, marveč posem uresničljiva koncepcija v sedanjem svetu. Se peč, edina realna koncepcija, ki lahko zagotovi človeštvo nemoten razvoj v miru.

Sedanji jugoslovansko-grški stiki, zgrajeni na tako trdnih temeljih in tako pravih konceptih, imajo v mednarodnih odnosih veliko pozitivno vlogo, ker s svojo življenjsko prakso razbijajo napačne nazore, da je razdelitev sveta na tabore in bloke negotovna.

Veseli smo, da lahko ugotovimo, da bo obisk grške kraljevske dvojice v naši državi še ena nova močna manifestacija jugoslovansko-grškega sodelovanja in hkrati še ena nova prepričljiva manifestacija in afirmacija vseh tistih temeljnih značilnosti tega sodelovanja, ki so tako zelo važne za naš današnji svet.

Zato kličemo visokima gostoma iz Grčije: »Dobrodošla!«

J. S.

Poslovilni obiski sovjetskega veleposlanika v Beogradu

Beograd, 5. septembra (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes dopoldne do sedanjega sovjetskega veleposlanika v Jugoslaviji Vasilija Valjkova, ki odhaja iz Beograda, in ga je skupaj z svojo soprogo zadržal na kosilu.

Na kosilu so bili soproga veleposlanika Valjkova, podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Svetozar Vukmanović, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović in načelnik protokola predsednika republike Sloven Smolčak s soprogo.

Veleposlanik Vasilij Valjkov je bil davi na poslovilnih obiskih tudi pri podpredsednikih Zveznega izvršnega sveta Aleksandru Rankoviću in Edvardu Kardelju.

Priprave na letalski sporazum z Bolgarijo

Beograd, 5. sept. (Jugopres). — Zvedelo se je, da je bolgarska vlada predlagala Jugoslaviji sklenitev letalskega sporazuma. Predlog je bil v načelu sprejet in je pričakovati, da bo prišlo do pogajanj konec septembra.

Odhod iz Soluna

Atene, 5. sept. (Tanjug). — Nj. Vel. grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta odpotovala danes iz Soluna na uradni obisk v Jugoslavijo.

Tik pred 16. po krajevnem času je grška kraljevska dvojica zapustila rušilec »Navarion«, ki je bil od davi zasidran v solunskem pristanišču. Iz pristanišča sta se kralj Pavel in kraljica Frederika odpeljala z avtomobilom po ulicah, okrašenih z grškimi zastavami. Na tisoče ljudi je ob tej priložnosti manifestiralo za grško-jugoslovansko prijateljstvo, h katerega okrepitevi bo pripomogel tudi ta obisk.

Kralja Pavla in kraljico Frederiko je pozdravilo na peronu solunske železniške postaje mnogo uradnih osebnosti. Svečanega slovesa so se udeležili podpredsednik grške vlade in minister za narodno obrambo Kanelopu-

los, minister za Severno Grčijo Kosmas in drugi člani vlade. Navzoči so bili tudi načelnik štaba grških pomorskih sil admiral Lapas, komandant III. korpusa general Vasilopulos in drugi višji oficirji grške vojske, dalje predsednik solunske občine Patrikios, rektor solunske univerze Kavasiadis in drugi predstavniki javnega življenja.

Srečno pot kralju Pavlu in kraljici Frederiki sta želela tudi odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlanstva v Atenah svetnik Vladeta Selić in jugoslovanski generalni konzul v Solunu Ljubo Hrnjak.

Z istim vlakom je odpotovalo tudi spremstvo kraljevske dvojice, minister pri predsedstvu vlade Rhalis, veliki dvorni maršal Levidis, kraljičin dvorni maršal Lebudas in drugi.

SLOVESEN SPREJEM V DJEVDJELIJI

Grško kraljevsko dvojico je v imenu predsednika republike pozdravil podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković

Djevdjelija, 5. sept. (Tanjug). Nj. Vel. kralj Pavel in kraljica Frederika, ki prihajata na povabilo predsednika republike Josipa Broza Tita na osemdnevni uradni obisk v našo državo, sta prispela danes popoldne v Djevdjelijo. Na železniški postaji, ki je bila svečano okrašena z grškimi in jugoslovanskimi zastavami ter zelenjem, je grško kraljevsko dvojico sprejela naša vladna delegacija, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković, podpredsednik izvršnega sveta Makedonije Krsto Crvenkovski in generalni tajnik predsednika republike dr. Jože Vilfan. Na peronu, na katerem se je zbrala množica ljudi in predstavnikov krajevnega ljudske oblasti, so bili člani častnega spremstva, ki ga je naš Zvezni izvršni svet dodelil grški kraljevski dvojici za čas obiska v Jugoslaviji, veleposlanik Ljuba Radovanović, generalpodpolkovnik Božo Lazarević, generalmajor Ratko Vujović, kontraadmiral Bogdan Pecotić in Seva Ristićeva, kakor tudi jugoslovanski veleposlanik v Atenah Miša Pavićević, generalmajor Miloš Sumonja, načelnik protokola državnega tajništva za zunanje zadeve Pavle Beljanski in jugoslovanski vojaški ataše v Atenah Rasko Vukosavović.

Navzoča sta bila tudi grški veleposlanik v Beogradu Filon Filon in grški vojaški ataše Anastasias Korinas.

Z grško kraljevsko dvojico je prispelo tudi njeno spremstvo: minister pri predsedstvu vlade George Rhalis, veliki dvorni maršal Demeter Levidis, generalni tajnik zunanjega ministrstva Kleont Sindikas, kraljičin dvorni maršal Pavel Leludas, šef kraljevskega vojaškega doma divizijski general Andrej Kalinski in drugi.

Posebni vlak, s katerim se je pripeljala grška kraljevska dvojica, je prispel v Djevdjelijo ob 16.40. Rodoljub Čolaković je pozdravil grško kraljevsko dvojico z naslednjimi besedami:

»Čast mi je in zadovoljstvo, da Nj. Vel. suverena prijateljske in zavezniške Grčije, kakor

tudi njegovo soprogo Nj. Vel. kraljico Frederiko toпло pozdravim v imenu predsednika republike maršala Tita in jugoslovanske vlade in jima želim priskrbo dobrodošlico ter prijetno bivanje v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Dobrodošlice!

Zatem je podpredsednik Čolaković predstavil kraljevski dvojici jugoslovanske osebnosti, ki so se zbrale k sprejemu. Ko

je potem godba zaigrala grško in jugoslovansko himno, je kralj Pavel v spremstvu Rodoljuba Čolakovića pregledal častno četo. Okrog 17.05 je posebni vlak nadaljeval pot v Skoplje, kamor je prispel nocoj ob pol devetih. Vse vmesne železniške postaje od Djevdjelije do Skoplja so bile okrašene z grškimi in jugoslovanskimi zastavami v pozdrav grški kraljevski dvojici.

POLJSKA GOSPODARSKA DELEGACIJA V LJUBLJANI

Danes dopoldne je prispela v Ljubljano poljska gospodarska delegacija, ki je že nekaj dni na obisku v Jugoslaviji. Vodi jo minister za zunanjo trgovino Konstaty Donbrowski. Dopoldne si je delegacija ogledala Litostroj, popoldne pa Muzej narodne osvoboditve in razstavo vin na Gospodarskem razstavišču. Na sliki: poljska gospodarska delegacija v Muzeju NOB.

Notranjepolitična vprašanja na kongresu britanskih Trade-Unionov

London, 5. sept. (Tanjug). — V navzočnosti 1200 delegatov, ki zastopajo več kot 8 milijonov sindikalno organiziranih delavcev, se je danes začel v Southporthu 87. kongres Trade Unionov. Na njem proučujejo pereča sindikalna vprašanja, ki so tembolj pomembna, ker kongres zaseda v času, ko groze Britanskemu gospodarstvu resne težave.

Konservativna vlada je spridlo stanja nacionalnega gospodarstva sporočila Trade Unionom, da dežela ne bo utegnila ugoditi zahtevam po višjih plačah, če ne bo prišlo hkrati do povečanja proizvodnje. Življenjski stroški in plače so med najvažnejšimi vprašanji, ki jih bodo obravnavali na kongresu. Kongres bo proučeval tudi zahtevo po skraj-

šanju delovnega tedna in skrcenju čezurnega dela.

Generalni svet Trade Unionov je stavljal tudi predlog, po katerem naj bi kongres dobil pooblastila, da sme posredovati v delovnih sporih, še preden pridejo pogajanja med delavci in delodajalci v zagato. Sedaj kaže, da utegne Generalni svet samo moralno vplivati na sprte sindikalne zveze. Generalni svet sodi, da je napočil čas, da se akcija prične, še preden se industrijski spori zaostre.

Prvikrat po mnogih letih je bilo težiče kongresnih razprav postavljeno na vprašanja notranje politike. Na kongresu bodo zahtevali prepoved vodikove bombe in obnove stikov s svetovnimi sindikalnimi organizacijami.

Predmet razprave bo tudi razvoj avtomatičnih tovarn in atomske energije. Zahtevall bodo tudi, naj kongres Trade Unionov in njih Generalni svet izvedeta anketo o možnih posledicah tega razvoja na človeštvo in na zaposlitev delavcev. Kongres se bo zaključil konec tedna.

Gospodarski razgovori z Madžarsko

Beograd, 5. sept. (Tanjug). Madžarski minister za zunanjo trgovino Laszlo Hay je prispel v Beograd. Minister Hay vodi delegacijo, ki se bo z jugoslovanskimi predstavniki razgovarjala o finančnih in gospodarskih vprašanjih.

Minister Laszlo Hay je bil danes na protokolarnem obisku pri članu Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todoroviću, ki bo vodil jugoslovansko delegacijo na teh razgovorih. V družbi ministra Haya so bili pri njem tudi ostali člani madžarske delegacije.

MANIFESTACIJA ZAVEZNIŠKEGA PRIJATELJSTVA

BEGRAD PRIPRAVLJA TOPEL SPREJEM grški kraljevski dvojici ob njunem obisku pri nas

Beograd, 5. sept. (Tanjug). — Grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta na poti v Jugoslavijo prispela danes dopoldne z rušilec »Navarion« v Solun. Med krajšim bivanjem v mestu sta obiskala mednarodni velesojem. V spremstvu ministra za trgovino Makasa in ministra za kmetijstvo Levadisa sta obiskala tudi jugoslovanski paviljon. Pred vhomod v paviljon sta ju pozdravila odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlanstva v Atenah svetnik Vladimir Selm in jugoslovanski generalni konzul v Solunu Ljubo Krnjak in jima razkazala razstavljenno blago.

Danes ob 15.40 po krajevnem času se je grška kraljevska dvojica s posebnim vlakom odpeljala v Jugoslavijo. Do Djevdjelije ji je odpotovala naproti posebna delegacija našega Zveznega izvršnega sveta pod vodstvom podpredsednika Dragoljuba Čolakovića.

Grška kraljevska dvojica prispje jutri popoldne v naše glavno mesto, ki je pripravljeno, da bo svečano sprejelo in pozdravilo visoka gosta. Kralj Pavel in kraljica Frederika se pripeljeta v Beograd s posebnim vlakom ob 16. uri. Na železniški postaji ju bo pozdravil predsednik republike s soprogo ter najvišji državni, politični in vojaški voditelji dežele. Z železniške postaje se bo-

sta poglavarja obeh prijateljskih držav odpeljala z avtomobilom na Dedinje, v stari dvor, ki bo na razpolago grški kraljevski dvojici za časa njunega bivanja v Beogradu.

Ulice, po katerih se bo pomekala kolona avtomobilov, so že svečano okrašene. Vzdolž njih vohra mnogo grških in jugoslovanskih zastav. Na trgu pri »Mostaru« so postavili velik slavolok z dobrodošlico gostoma v grškem jeziku. Postavili so tudi slavoloke z napisi: »Naj živi grško-jugoslovansko prijateljstvo« in »Naj živi Balkanska zveza«.

Topla dobrodošlica Beograječanom poglavarju grške države bo še ona manifestacija grško-jugoslovanskega zavezništva in prijateljskih čustev, ki jih goje naši narodi do grškega naroda.

Okrajni odbor SZDL v Beogradu je objavil ob obisku grškega kralja Pavla in kraljice Frederike naslednji razglas:

»Prebivalci Beograda!
Jutri ob 16. uri prispeta v Beograd Nj. Vel. grški kralj Pavel in kraljica Frederika s svojim visokim spremstvom. Grški kraljevski par prihaja na uradni obisk na povabilo predsednika republike tovariša Tita.

Naše narode vežejo z narodom Grčije vezi tradicionalnih stikov prijateljstva, ki so prišli zlasti do izraza zadnja leta v miroljubnem sodelovanju naših dežel v okviru Balkanske zveze. Obisk grškega kralja Pavla bo še bolj pripomogel k boljšemu razumevanju in prijateljskemu sodelovanju narodov obeh sosednih balkanskih dežel.

Prebivalci Beograda!
Pojdimo na sprejem in manifestirajmo naše odkritosrčne želje po sodelovanju balkanskih

dežel, za prijateljstvo med narodom Grčije in narodi Jugoslavije!»

Se jutri popoldne bo grški kralj v svoji rezidenci na Dedinju sprejel šese tujih diplomatskih misij v Beogradu, Zvečer ob 20.30 po predsednik republike priredil visokima gostoma intimno večerjo.

Represalije proti Maročanom v Parizu in sosednjih okrožjih

Operacije proti uporniškim Smalcem v Srednjem Atlasu — Maroška delegacija na poti na Madagaskar

Pariz, 5. sept. (AFP). Francoske čete, ki štejejo 7000 ljudi, so začele večeraj široko operacijo čiščenja v goratem in gozdnatem področju severovzhodno od Vadi Semma. Pri tem nameravajo ujeti pripadnike plemena Smala, ki so 26. avgusta napadli Vadi Sem vzhic simbolični predaji njihovih kaifod. Izmed 4000 bojevnikov tega plemena jih je tedeja le 300 oložiło orožje.

Kolone francoskih čet, ki so večeraj krenile na pot v gosti megli, skušajo pobistiti upornike proti cesti Rabat—Vadi Sem, kjer je zbrano precej čet. Večeraj popoldne so ujeli nad 100 upornikov.

V nekem spopadu v severnem Alžiru so bili ubiti trije uporniki. Na francoski strani sta padla dva vojaka, sedem pa jih je bilo ranjenih.

V Parizu in okrožju pa so bile davi obsežne racije in so aretirali okrog 100 Severnih Afričanov. Pri vseh aretiravcih so napravili

Romunski predlog o poštni konvenciji z našo državo

Beograd, 5. sept. (Jugopres). Romunska direkcija PTT se je obrnila neposredno na Generalno direkcijo PTT s predlogom, naj bi bila med obema državama sklenjena ožja poštna konvencija.

Ta predlog je bil ugodno sprejet. Jugoslovanski strokovnjaki že proučujejo romunski osnutek, takda da bi lahko brž ko mogoče sklenili ustrezen sporazum.

Vremenska napoved za torek, 6. septembra:

Se nadalje toplej sočno vreme z nekoliko povečano oblačnostjo v opoldanskih urah, predvsem v alpskem svetu. Temperatura ponoči med 8 do 13, na Primorskem okoli 18 stopinj. Najvišja dnevna temperatura med 23 in 28 stopinj C. Zjutraj v nižinah megla.

Prebivalci Beograda!
Pojdimo na sprejem in manifestirajmo naše odkritosrčne želje po sodelovanju balkanskih

stanovanjske preiskave. Incidentov ni bilo. Do takšnih racij je prišlo tudi v podeželskih krajih, zlasti v okrožju Nore, Pas de Calais, Lorraine, Moselle, Puis de Dome ter Saint Maritime.

Na področju Douai-Hauby, kjer živi mnogo Maročanov, so napravili celo vrsto preiskav. V Valencienu je bilo aretiranih kakih 15 severnih Afričanov. V Mobegecu so zadržali na policiji približno 100 Afričanov. V Pas de Calaisu, kjer živi približno 2500 Maročanov, so napravili tudi več preiskav ter pri dveh našli gumijeve. Na področju Rouena so pregledali 5000 ljudi, 200 ljudi so zadržali zaradi nadaljnjih preiskav. Na področju Le Havra so preverili dokumente približno 15000 Afričanov in napravili preiskave po stanovanjih. Zaplenili so številne dokumente. Približno 30 ljudi so pridržali v zaporu.

Vse aretirance bodo poslali v Alžir, kjer jih bo zaslislalo pre-

iskovalno sodišče, ki je po dogodkih v okrožju Constantine začelo preiskavo zaradi kršitve državne varnosti.

Medtem je francoska vlada na zahtevo francoskega generalnega guvernerja Soustella poslala v Alžir posebno misijo z nalogo, da sestavi popolno poročilo o vzrokih vstaje 20. avgusta, o njenem poteku, o okoliščinah, v katerih so jo zadušili, in o izkustvih, ki jih je treba iz tega povzeti. Misijo vodi načelnik splošne inspekcije notranjega ministrstva Dordier.

Kairo, 5. sept. (AFP). Maroška delegacija, ki potuje na Madagaskar, kjer se namerava sestati z bivšim maroškim sultanom Ben Jusufom, se je sinoči ustavila v Kairu. Član delegacije Ben Sliman je novinarjem izjavil, da ne more povedati, kakšen je pravi cilj obiska te delegacije pri strmoglavljenem sultanu.

Trgovinski sporazum s Čilom

Santiago, 5. sept. (Tanjug). Čilski parlament je ratificiral trgovinski in plačilni sporazum z Jugoslavijo, podpisan 20. avgusta 1954. Sporazum je začel veljati že pred ratifikacijo. Vrednost menjave blaga naj bi dosegla po 6 milijonov dolarjev za vsako smer, manipulativni kredit pa pol milijona dolarjev.

Tudi vladna delegacija na Madagaskarju

Madagaskar, 5. sept. (AFP). — Francoski general Georges Catroux je danes prispel v Ancirab na Madagaskarju v spremstvu direktorja kabineta francoskega zunanjega ministra Pinayja Henrija Yrissoa.

Catroux je po prihodu v Ancirab izjavil, da ne more povedati ničesar o svojem poslanstvu in da se bo še nocoj sestel z odstavljenim maroškim sultanom Ben Jusufom.

TUJIGOSPODARSTVENIKI O ZAGREBSKEM VELESEJMU

ČEDALJE UGODNEJŠI POGOJI za trgovinsko izmenjavo z Jugoslavijo

Izjave trgovinskih predstavnikov nekaterih dežel, ki razstavljajo na velesejmu

Ze prvi dnevi po otvoritvi Zagrebkega velesejma kažejo, da je za tega značilno komercialno poslovanje ter zelo živahna dejavnost pri sklepanju pogodb o nakupu in prodaji blaga. To je opaziti se zlasti v tujih paviljnih, kjer opazovalci niso samo radovedni obiskovalci, temveč resni kupci, ki se za vse zanimajo. K tej splošni dejavnosti so prispevali tudi številni gostje Zvezne zunanjetrgovinske zbornice in raznih krajev sveta, katerih deleže niso zastopane na velesejmu, a so zainteresirane na trgovinski izmenjavi z Jugoslavijo.

Nas sodelavce je prošil nekaj tujih razstavljalcev in pregledovalcev na Zagrebškem velesejmu, naj povedo svoje mnenje o nadaljnjih možnostih izmenjave z našo deželo. To so bili g. Dante Santuro, predstavnik Komercialnega inštituta pri Italijanskem ministru za zunanje trgovino, direktor paviljona Sovjetske zveze Evgenij Petrovič Volškov, namestnik češkoslovaškega ministra za zunanje trgovino Jaroslav Kovaří, predstavnik Sirije gospoda Nahed Malki in Abel Fuad, ki sta funkcionarja sirskega ministristva za gospodarstvo, ter tehnični direktor urugvajskega podjetja »Materprima« iz Montevidea.

Je posebno važno spričo nedavno sklenjenega sporazuma o razširjeni blagovne izmenjave med našima dvema deželama. Zagrebški velesejmu omogoča jugoslovanskim in svetovskim gospodarstvenikom, da se bodo seznanili z industrijskimi proizvodi in kmetijskimi pridelki obeh dežel. To medsebojno seznanjanje bo ojačalo pogajanja med svetovskimi in jugoslovanskimi zunanjetrgovinskimi organizacijami, do katerih bo prišlo na podlagi že podpisane sporazuma in omogočilo bo hitreje izpolnjevanje tega sporazuma.

TRADICIONALNI TRGOVINSKI STIKI Z JUGOSLAVIJO

Namestnik ministra za zunanje trgovino CSR Kovaří: »S tem, da je poslala svoja proizvodna in trgovinska podjetja razstavljati na Zagrebški ve-

di lotili sklenitve novega trgovinskega in plačilnega sporazuma, katerega obseg je veliko večji, tako da predvidevamo vrednost 28 milijonov dolarjev. Ta sporazum bo pomembno sredstvo za razširitev dosežanih stikov med obema deželama, ker v bistvu docela zajema potrebe Češkoslovaške in Jugoslavije, hkrati pa pomeni nadaljevanje tradicionalnih stikov.

V okviru gospodarskih stikov z Jugoslavijo nastaja še ena možnost, uporaba jugoslovanskega pristanišča Reke za naš pomorski promet. To je izredno ugodna priložnost za obe deželi.

Prepričani smo, da bo naše sodelovanje v sklopu Zagrebškega velesejmu omogočil k razširitvi in utrditvi naših dosežanih trgovinskih stikov in k medsebojnemu spoznavanju potrebe.

OGROMNO PROIZVODOV NAS ZANIMA

Sirski predstavnik: »Vse do 1952. je bila Jugoslavija s svojimi gospodarskimi zmogljivostmi Siriji tako rekoč neznan, sta dejala gosta Zvezne zunanjetrgovinske zbornice gospoda Nahed Malki in Abdel Fuad, »oda z ustanovitvijo zastopstva jugoslovanske zunanjetrgovinske zbornice v naši državi smo dobili jasnejšo predstavlo o možnostih jugoslovanskega gospodarstva, medtem ko smo na tem velesejmu še bolje spoznali njene stvarne možnosti. Zato vam tudi sedaj rečem, da nas zanima cela vrsta proizvodov, predvsem vaši traktorji in kmetijski stroji, žerjav in dvigala, dalje orodni stroji, pločevina in betonsko železo, lesni izdelki ter pohištvo. Zanimajo nas tudi kablji in naprave za fluorescentno razsvetljavo, črpalke za namakanje, generatorji in kompresorji, aluminijasta in emajlirana posoda ter električni aparati in stroji za gospodinjstvo.

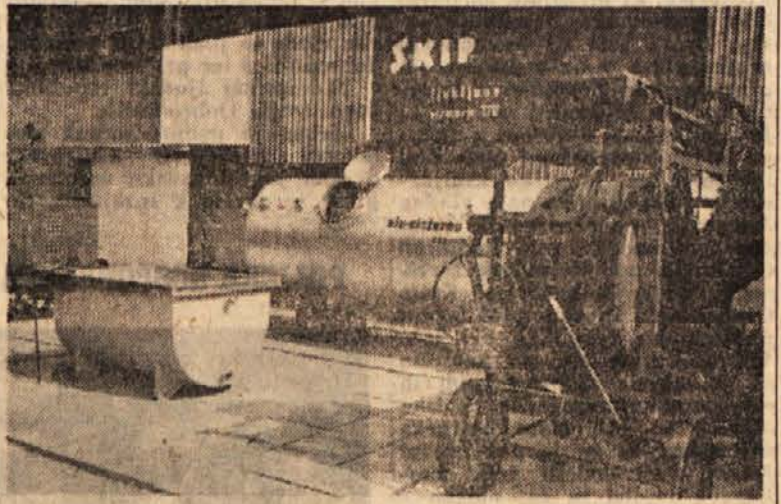
Kar zadeva Sirijo, bi lahko izvažala v Jugoslavijo bombaž, živila, žito itd. Razen tega bomo, da bi pospešili razvoj turizma, predlagali ustanovitev jugoslovanskega turističnega urada v Siriji. Če upoštevamo, da je naša država prijateljsko naklonjena Jugoslaviji, kar velja tudi za odnos jugoslovanskih narodov do Sirije, potem ni dvoma, da bomo lahko tudi na turistično-gospodarskih stikih dosegli zadovoljive uspehe.

VZLIC ODDALJENOSTI UGODNI POGOJI ZA IZMENJAVO

Urugvajski predstavnik g. Kronfeld nam je rekel: »Na Zagrebškem velesejmu sem ugotovil, da je bil dosežen očiten napredek v industrijskem oziru. Čeprav je Urugvaj zemljepisno dokaj oddaljen, je izmenjava z njim možna na podlagi sedanjega trgovinskega sporazuma, ki predvideva menjavo v vrednosti 2 milijona 600 tisoč dolarjev v obeh smereh. Urugvaj lahko izvažava v Jugoslavijo vino, usnje, nekatera olja in razne industrijske izdelke, medtem ko bi iz Jugoslavije lahko izvažali rudo, poljske delke, stroje in les.

IZMENJAVA MED ITALIJO IN FLRJI BI LAHKO BILA VEČJA

Italijanski predstavnik Santuro: »Na podlagi tega, kar vidimo na velesejmu, lahko rečem, da bi bila izmenjava med Italijo in Jugoslavijo lahko veliko večja. To velja zlasti za uvoz jugoslovanskega blaga. Kompletnost naših dveh gospodarstev to docela omogoča, kajti Italija bi rade volje uvajala les, rudo, meso in nekatera druga živila. Jugoslavija pa potrebuje težke stroje in razne precizne instrumente. Široke možnosti se odpirajo še posebno na področju turizma. Razen tega so naši gospodarstveniki pripravljani poslati tudi svoje tehnike in stroje, ki bi našim ljudem pomagali delo na uvoženih strojih. Na razstavljanju smo težko industrijo, čeprav bi lahko razstavili tudi naš tekstil in drugo blago.

Med mnogimi domačimi podjetji razstavlja na Zagrebškem velesejmu tudi »Strojno kovinsko industrijsko podjetje« iz Ljubljane

sejem, si je Češkoslovaška republika prizadevala prikazati najmoderneje opremljene pošiljke, industrijske objekte in posamezne stroje, izmed katerih so nekateri po svoji tehnični strani edinstveni na svetu.

Sedanje sodelovanje Češkoslovaške republike na Zagrebškem velesejmu pomeni nadaljevanje dolgotrajne tradicije trgovinskih stikov med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Naše pošiljke blaga so dobro znane ne samo jugoslovanskim trgovskim krogom temveč tudi široki javnosti, ki je to proizvode kupovala. To velja predvsem za proizvode češkoslovaške strojne industrije, od najmanjših prečnih strojev do velikih naprav.

VELESEJEM BO OMOGOČIL HITREJO IZPOLNITEV SPORAZUMA MED JUGOSLAVIJO IN SZ

Predstavnik paviljona SZ Volškov: »Vsevezna trgovinska zbornica ZSSR je z zadovoljstvom sprejela povabilo, naj sodeluje na Zagrebškem velesejmu. Uredila je sovjetski paviljon, v katerem so razstavljani izdelki različnih panog narodnega gospodarstva v ZSSR.

Sodelovanje Sovjetske zveze na zagrebškem mednarodnem velesejmu

Z GOSPODARSKEGA RAZSTAVIŠČA V LJUBLJANI

Najboljši živinorejci nagrajeni

Po uspehi revije najboljših razstavljenih živali v nedeljo dopoldne je vodstvo živinorejske razstave podelilo nagrade živinorejcem, katerih živina je bila najbolj ocenjena. Visoke nagrade je prispevala Zvezna kmetijska zbornica, sekretariat za gospodarstvo LRS in Glavna zadruga zveza v Ljubljani. Dipleme, pohvale in ostala priznanja so podelili tudi organizacija ljudske tehnike, DOZ, podjetje »Koteksa«, »Gospodarsko razstavništvo« in nekatere ukrajne zadrugne zveze.

Od razstavljenih bikov so prejeli zlate plakete: v sivorjavi pasmi bik »Milenko«, last Toneta Lavrenčiča iz Vrhopolja pri Vipavi; v svetlo-lisasti pasmi bik »Prleka«, last Kmetijskega gospodarstva Gradisce v Slovenskih gorah; v pingavski pasmi pa bik »Luka«, last Kmetijskega gospodarstva Črnelo. — Zlate plakete so prejele krave molznice: v sivorjavi pasmi krava »Bistra«, ki je dala lani 6784 kg mleka in 254 kg mlečne tofše. »Bistra« je republiški prvak med molznicami in je last Kmetijskegozdarstva posestva Kočevje. V isti pasmi je dobila zlato plaketo tudi krava »Polonca«, stara 11 let, s povprečno molznostjo v štirih letih 4432 kg in je last Kmetijskega posestva Ponoviče. V svetlo-lisasti pasmi je bila nagrajena krava »Cilka«, last Kmetijskega posestva Apače; v pingavski pasmi pa je dobila zlato plaketo krava »Ruma«, last Rudolfa Kaniča iz Središča ob Dravi; v plavi-slovenski pasmi pa je bila najboljša »Belka«, last kmeta Franca Jaričnika iz

Starega trga pri Slovenjem Gradcu.

Za najboljše konje je dobila zlato plaketo žrebica »Dubovina«, last kobilarne »Lipica«, in kobila »Stefka«, last znanega konjerejca Lojzeta Senekoviča iz Partinji. — Od razstavljenih merjasev požlahntene pasme je dobil prvo nagrado merjasec »Rihard«, last Kmetijskega posestva Kočevje. Od svinj v isti pasmi pa svinji, ena last Kmetijskega posestva Ponoviče, druga Cruelega. V žlahnti pasmi je dobil zlato medaljo merjasec »Egos«, last Kmetijskega gospodarstva Rakičan. — Zlato plaketo za najboljšo kokošjo družino je dobila selekcijska perutninarska postaja Loče, a za najboljšo kme-

čko rejo kmetica Klinc-Košir Minka iz Luč.

Prvi dan, t. j. v nedeljo, je obiskalo živinorejsko razstavo nekaj čez 6.700 obiskovalcev, vinko pa precej manj. Ocenjevalna komisija je za vse vinske vzorce svoje delo sicer zaključila, toda rezultatov še ni objavila. Po neuradnih podatkih je bilo za konzumno in kvaliteta vina podeljenih 7 zlatih medalj, od katerih je dobila 4 Jugoslavija in sicer »Slovenija-vino« iz Ljubljane kar tri za Stajerska vina: »Traminca«, »Rizling« in »Muškata«. Pri desertnih in peničih vinih je od 10 podeljenih zlatih medalj prejela kar 9 za svoja vina s Krima in Kavkaza SZ in eno Anglija. I. L.

KREDITIRANJE V GOSPODARSTVU

Medsebojno kreditiranje škodljivo vpliva na stabilnost trga

Na ukrepe Narodne banke glede preprečevanja medsebojnega kreditiranja v gospodarstvu so reagirale mnoge gospodarske organizacije različno. Med prvimi so se oglašila gradbeno podjetje, ki so tudi preko svoje Zbornice zahtevala, naj bi ustavili te ukrepe, kajti sicer, kakor so takrat rekli, bo večina podjetij nehala delati. Za njimi so se oglašila tudi druga podjetja, n. pr. trgovinska, ki so tudi zahtevala revizijo storjenih ukrepov in hkrati opozarjala na morebitno možnost, da bi se ustavili sicerni promet na trgu, kot protukrepke so malone vsa podjetja našla izhod v tem, da so zahtevala plačilo naprej, in sicer prek blanco bariranih čekov.

Skoraj vse gospodarske organizacije pa se strinjajo v tem, da so novi ukrepi Narodne banke upravičeni tudi v duhu sedanjih predpisov. Hkrati pa poudarjajo, da bi morali nove ukrepe nekoliko spremeniti in jih zlasti prilagoditi posameznim specifičnostim v gospodarstvu. Proti novim ukrepom ugovarjajo, češ da tako ni moč plačati računov v določenih rokih, kakor zahtevajo novi ukrepi, razen tega pa nastanejo škodljive posledice in tako pride do ukinitve kreditov.

Od kod ta protislovja v izjavah o upravičenosti ukrepov Narodne banke in v odporu proti njihovemu uveljavljanju? Če delno analiziramo nastali položaj, oziroma odpor proti uveljavljanju novih ukrepov v kreditiranju gospodarstev, ki se je pojavil v gospodarskih organizacijah, lahko predvsem ugotovimo več pomembnih pomanjklivosti v gospodarskem poslovanju naših podjetij, in sicer največ na račun skupnosti oziroma njenih koristi. Na drugi strani razprava, ki se je razvila pozneje, kaže, da pravega cilja novih ukrepov niso dovolj razumeli in da je njihovo bistvo omejeno na ozko korist zainteresiranih strani.

Naj omenimo samo en primer. Komercialni direktor nekega znanega podjetja je prišel nedavno v direkcijo Nar. banke in zahteval, naj ukine blokado s krediti njegovega podjetja. Razen tega je zahteval, da njegovo podjetje gospodarsko zelo dobro posluje in da je na trgu povpraševanje po njegovih izdelkih zelo veliko. Pokazalo pa se je, da ima prav njegovo podjetje neporavnane račune še iz lanskega leta. Da bo zadeva še bolj čudna, pa ta komercialni direktor ni vedel za mnogo neporavnanih starih računov. Takšnih primerov je pri nas že precej. Postala je malone že praksa, da se podjetja angažirajo samo na problemih proizvodnje in prodaje izdelkov, ostali posli, zlasti glede plačilnih računov, so se razvijali brez posebne skrbi in sodelovanja aparat podjetij. In ne samo njih, lahko re-

čemo, da se ne dogaja pogosto, da bi se v kakem kolektivni delavski svet zavzel tudi za obravnavanje vprašanja kupcev njihovega blaga in plačevanja računov. Takšno poslovanje pa je v določenem smislu poslovanje brez dejanskega kritja. Da je bilo to možno, je razlog tudi v dosežanju načina kreditiranja gospodarskih organizacij. Ko je prišlo neko trgovinsko podjetje v Tuzli pod prisilno likvidacijo, se je pokazalo, da je ostalo 23 drugim podjetjem dolžno blizu 200 milijonov din. Ker iz sredstev likvidiranega podjetja ni bilo moč kriti vseh terjatev, je moralo izgubo v znesku 200 milijonov dinarjev prevzeti teh 23 podjetij. Ta primer kaže, da so podjetja dosti malo upoštevala svoje kupce, njihovo plačilno in finančno možnost itd. In šele, ko je prišlo do likvidacije, se je pokazalo, da je podjetje izgubilo dva, deset ali več milijonov dinarjev. Takšna praksa v poslovanju naših podjetij seveda ni zaželena, njim samim pa tudi škoduje. Vendar pa se je to lahko dogajalo, ker se je podjetjem konec koncov posrežilo, da so s povečanjem kredita in pozneje z različnimi pri cenah to izgubo križali, toda kdo je bil dejansko oškodovan s takšnim poslovanjem? V tem, kakor tudi v prejšnjih primerih so najbolj trpetje koristili skupnosti.

V praksi naših podjetij smo že dosti opazili, da so ubirala za pridobivanje kupcev pot njihovega kreditiranja oziroma, da so jim odpravljala, da so mislevali račune v poznejših rokih, kakor je bilo predvideno, ali pa kakor je storila tovarna »Skra« v Kranju, ki je začela svojim kupcem prodajati en svoj izdelek na kredit, toda ne iz svojih sredstev, marveč iz sredstev, ki jih je dobila s kreditom od banke.

Novi ukrepi o kreditiranju pa takšno prakso nekoliko omejujejo in spreminjajo. V prihodnje bodo morala podjetja razen komercialnega upoštevati tudi svoje finančno poslovanje ter zvede, ki jih sklepajo. To pa je tudi povsem normalno. Nemožne je namreč doiviti, da bi za en namen določena sredstva uporabili v kak drug namen ali pa, da bi kdo kreditiral svoje določeno blago na račun sredstev skupnosti. Zato novim ukrepom ne smemo porirati nasprotovati in poudarjati razlikovnejših težav pri njihovem uveljavljanju, nasprotno, gospodarske organizacije bi se morale zavzeti bolj za njihovo uveljavljanje, kajti s tem bodo koristile tudi sebi, ker se bodo zavarovale proti izgubam, ki bi jih bile prej utegnile imeti, če bi samih ukrepov, ki jih uveljavlja Narodna banka, da je urediti naš trg in ga bolj stabilizirati, kar je bilo zadnje čase v medsebojnih kreditiranjih ogroženo. M. Paskuč

Advertisement for the 1955 National Fair (I. REPUBLIKO RAZSTAVO ŽIVINE) featuring a logo with a cow and sheep, and text indicating the location at VABI GLAVNA ZADRUŽNA ZVEZA LR SLOVENIJE (odbor za živinorejo).

DNEVNA KRONIKA

Stabilizacija cen limon

Na avkcijskem mestu v Beogradu so večeraj prodali nadaljnjih 750 vagonov uvoženih limon po povprečni ceni 164 din kilogram, kar je za 63 din manj, kot je znašala povprečna cena na prejšnji avkciji. V zvezni trgovinski zbornici poudarjajo, da je tudi ta avkcijska prodaja pokazala nespornost predstavnikov posameznih podjetij, ki so si prizadevali čimprej, ne glede na ceno, priti do dovoljenih treh vagonov limon. V zvezni trgovinski zbornici sodijo, da po tej avkciji limone v prodaji na drobno ne bi smele biti dražje od 250 din kilogram.

Daljšje odplačilo kreditov za vzdrževanje stanovanjskih zgradb

Z lanskim odlokom o dovoljevanju kreditov hišnim svetom za vzdrževanje stanovanjskih zgradb je bilo določeno, da se smejo ti krediti dovoljevati z odplačilnim rokom do dveh let. Zvezni izvršni svet pa je zdaj s posebnim odlokom spremenil to določbo v toliko, da se krediti za vzdrževanje stanovanjskih zgradb lahko odobravajo z odplačilnim rokom do pet let.

Naslednje žrebanje Jugoslovanske loterije bo 10. septembra v Postojni. Srečke jugoslovanske loterije so v prodaji do dneva žrebanja.

VSEM BORCEM IX. SNOB

Tudi nekdanji borci IX. SNOB XVIII. divizije se hočemo zbrati in skupaj proslaviti 10. obletnico osvoboditve. Zbor brigade bo 3. oktobra 1955 v Kočevju, kjer je bila ustanovljena. Za ta prvi zbor IX. brigade v partizanskem Kočevju vabimo vse bivše borce, naj se prijavijo v čim večjem številu. Svoje pismene ali telefonske prijave pošljite na naslov: Jože Koračin, Ljubljana, Zaloška cesta 2, telefon št. 30-304. Ostala obvestila in navodila bodo naknadno objavljena. Pripravljalni odbor

Odkritje spominske plošče uglednemu hrvaškemu izseljencu

V Vrbniku pri Reki so sinoči v okviru proslave »Izseljenskega tedna« odkrili spominsko ploščo uglednemu hrvaškemu izseljencu v ZDA Niki Grškoviću, ki se je uveljavil z rodoljubnimi članki v izseljenskih časnikih med obema vojskama, kakor tudi s popularizacijo NOB med našimi izseljenci v Ameriki.

Jak.

NOVI ANGLEŠKI PREDLOGI za ureditev ciprskega vprašanja?

Seja angleške vlade v zvezi z londonsko konferenco. — Ukrepi proti nevarnosti inflacije na račun standarda

London, 5. sept. (Tanjug). — Pod Edenovim predsedstvom je bila danes seja vlade, na kateri so obravnavali najbolj pereče gospodarske in politične probleme.

Finančni minister Butler, ki bo v petek odpoval v Carigrad na sestanku Mednarodne banke in Mednarodnega monetarnega sklada, je ponovno pričel o gospodarskem in finančnem položaju v deželi.

Člane vlade so seznanili tudi s podatki o zunanji trgovini v mesecu avgustu in z zadnjim poročilom državne blagajne, ki kažejo, da so se britanske dolarske in zlate rezerve v avgustu zmanjšale za več kot 31 milij. funtov in dosegle najnižjo raven v zadnjih dveh letih.

Spričo tega, pa tudi spričo zahtev Trade Unionov, ki terjajo zvišanje delavskih plač, je Butler predlagal posebne ukrepe, da bi preprečili sedanje inflacijske tendence.

Nixon potuje na Srednji vzhod

Denver, 5. sept. (AFP). Podpredsednik ZDA Richard Nixon je sinoči prispel v Denver, kjer se je danes sestel s predsednikom Eisenhowerjem. Novinarjem je izjavil, da njegovega potovanja na Srednji vzhod ne terja »nujni položaj«. Na vprašanje nekoga novinarja, ali gre med drugim tudi za položaj na Bližnjem vzhodu, je Nixon izjavil, da »v Washingtonu spremljajo to krizo zelo od blizu in se nadejajo, da bo v kratkem odpravljena«.

Vprašanja v zvezi z ameriško varnostjo, o kateri naj bi razpravljala Eisenhower in Nixon, bodo obravnavali na prihodnjem sestanku Nacionalnega varnostnega sveta, ki bo v četrtek v Washingtonu.

DANES PO SVETU Na področju informacij

Zadnje čase je videti spremembe v odnosih Vzhod — Zahod ter na področju propagande in informacij. Videti je namreč bodrilne znake o tem, da medsebojne propagandistične obdolžitve nekoliko pojemajo, stvarne informacije pa v zvezi vsemu polarnarjaščajo.

Za proces je izredno važen, ker pomeni prav na tisto področje, ki je tesno povezano s splošnimi perspektivami medsebojnih odnosov, namreč na področje medsebojnega zaupanja narodov. Hladna vojna je zapustila zelo hude posledice tudi na tem področju. Povzročila je, da se silka o sedanjem svetu pojavlja v zavesti mnogih ljudi v popačenih oblikah. Velik del svetovne javnosti si pravzaprav ni mogli ustvariti kolikor toliko objektivne predstave o stanju v drugih deželah, predvsem v deželah drugega tabora ali »bloka«. Javnosti so nudili podatke o drugih deželah tako, da je morala dobiti črno-belo sliko.

S tem notemo reči, da je šlo izključno za lažne informacije. Ne dvomimo je bilo mnogo tudi takšnih saj med hladno vojno nikjer niso izbirali sredstev. Toda bile so tudi točne informacije. Dobra pa ni bila izbira informacij in način njihovega interpretiranja.

V vsaki deželi (v eni seveda bolj, v drugi manj) so dobre in slabe strani, uspehi in pomanjkljivosti. Informacija o slabih straneh in pomanjkljivosti so lahko same po sebi točne, če pa objavljamo o kaki deželi izključno podatke o njenih slabih straneh, pomanjkljivosti in negativnih pojavih v družbenem življenju, ničesar pa ne poročamo o njenih dobrih straneh in uspehih, tedaj postane tudi sama izbira konkretnih točnih informacij o napakah in pomanjkljivostih te ali one dežele netočna, neobjektivna, ker prikazuje enostransko, torej popačeno predstavo o tisti deželi.

Mi smo zmeraj kritizirali takšno neobjektivno informiranje javnosti. Opozarjali smo zlasti na njegove skrajno negativne posledice za mednarodne stike.

Med nedavnim obiskom v Sovjetski zvezi smo iz razgovorov z ljudmi povelji, da imajo zelo enostransko črno-belo, napačno predstavo o velikem delu sveta, zlasti o stanju v ZDA. Zahodni Evropi in sploh v deželah »kapitalističnega« tabora. Enako popačeno sliko o drugih delih sveta pa imajo tudi na Zahodu. Ameriška javnost na pr. ima povsem eno-

ALI BODO REŠILI londonsko konferenco o ciprskem vprašanju in varnosti na vzhodnem Sredozemlju

London, 5. sept. (AFP). — Britanski ministrski predsednik Eden je sprejel dopolnje grškega zunanje ministra Stefanopulosa, zatem pa še vršilca dolžnosti turškega zunanje ministra Zorluja.

Obiska sta bila vjudnostnega značaja. Britanski ministrski predsednik se je sinoči vrnil s krajšega oddiha v London.

Današnji londonski »Times« pravi o ciprski konferenci, da prehaja po prvih korakih v minulem tednu v kritično obdobje. Časnik predlaga, naj bi s pritegnitvijo Grčije in Turčije v regionalni štab Atlantske zveze, ki bi se nastanil na Cipru, poskusili vsaj začasno urediti ciprsko vprašanje. »Vsekakor je treba ureditev tega vprašanja najti v okviru ohranitve grško-turškega prijateljstva in varnosti v vzhodnem Sredozemlju.«

Na koncu »Times« ugotavlja,

Izraelsko opravičilo

Kairo, 5. sept. (Reuter). Ministrski predsednik Naser je danes sporočil, da se je Izrael zaradi sinočnjega incidenta Egiptu uredno opravičil preko vodje opozovalcev OZN generala Burnsa. Predsednik Naser je izjavil, da Egipt še vedno spoštuje sklep o opustitvi sovražnosti in da je sinočnji odgovor na ogenj z izraelskih položajev pomenil samo zaščitni ukrep.

stransko, v bistvu napačno predstavo o Sovjetski zvezi in sovjetskem ljudstvu.

Očitno je, da stvarni napori za zblizanje narodov in dežel ter za okrepitev miru zahtevajo tudi odločne napore za odstranitev takšnih napačnih predstav, takšnih črno-belih slik oziroma takšnega medsebojnega nepoznavanja. Zato tudi menimo, da je zelo važno, da v tisku in radiu na vzhodu in na Zahodu nekoliko pojemajo medsebojne obdolžitve in da so se začele pojavljati bolj objektivne informacije o medsebojnih stikih in o dogodkih in razmerah na svetu.

Z zdaj lahko govorimo šele o prvih začetkih. Čeprav pa je obseg objektivnih informacij še zmeraj omejen, vendar lahko že zdaj sklepamo, da je tudi na področju informacij nastala pozitivna evolucija. Ni dvoma, da bo nadaljnje zblizanje mednarodnega položaja v veliki meri odvisno tudi od tega, koliko bo storjeno za stvarno medsebojno spoznavanje narodov, kajti to je eden izmed glavnih pogojev za ustvaritev pravega medsebojnega zaupanja.

J. Smole

Protiofenziva

V Buenos Airesu imajo obsešno stanje. Notranji spori v Argentini so stopili v novo fazo z namenju Peronove protiofenzive.

Peron je zadnje dni večkrat izjavil, da so njegovi nasprotniki kršili »politično premirje«, ki jim je bilo ponudeno po junjskem uporu. Poročila so res govorila o tem, da si vlada prizadeva doseči po nedavnih burnih dogodkih nekako spravo. Volitve v ustavodajno zbornico, ki naj bi glasovala o ločitvi Cerke od države, so odgodili, opozicijskim strankam so omogočili širšo dejavnost, peronisti so se vzdružili napadov na opozicijo itd.

Pristajši argentinskega predsednika, pa tudi on sam, trdijo, da so klerikalne sile in nekateri opozicijski politiki na vse to netolerantno odgovorili z novimi sabotažnimi dejanji, z neredi in zarotami proti vladnim funkcionarjem. Argentinski tisk je sredi avgusta, ko so odkrili hovo zaroto proti Peronu, trdili, da so pridele v cerkva in delovanje konservativnih politikov podlaga, na kateri nastajajo nemiri in zarote. Taki je še takrat napovedal konec premirja, do česar je prišlo po kratkem predsedku s ponudnim Peronovim odstopom.

Med poskusi, da bi raztolmačili dogodke v Argentini, najdemo mnenje, da je ves potek dogodkov od junja dalje poskus, da bi dosegljivo spravo, potem pa nova zaostritev — samo sad Peronove spletke, katere cilj je bil kompromitirati nasprotnike vlade s tem, da jim je začasno omogočil široko in javno delovanje. Čeprav bi bilo zelo težko preveriti vsa dejstva, samo s tem nekoliko pomostavljeno tolmačenjem najpovejših dogodkov v Argentini ne bi mogli vsega pojasniti. Problemi in težave Argentine so mnogo bolj zamotani.

Težko je od zunaj izreči mnenje o vseh lastnostih in metodah Peronovega režima. To je, mimogrede rečeno, predvsem stvar samih Argentinecev. Človeku so lahko posamezne strani argentinske politike po volji ali ne, toda zgodovina zadnjih desetih let dokazuje, da je Perona večji del prevladstva v glavnem podpiral. Akcije peronistov na področju notranje politike, državna intervencija v gospodarstvu, napori, da bi omejili vpliv tujeje kapitala, zboljšanje socialnih služb, omejitve politične in gospodarske moči Cerke — vse to je moralo v glavnem biti v skladu s težnjami Argentinecev in zahtevami sveta. Na široko bi pač lahko razpravljali, o čem ali bi bilo lahko tem težnjam zadostili z drugimi sredstvi ali pa na kak bolj, ali način, lahko pa verjamemo, da v Argentini ni bilo organiziranih sil, ki bi bile lahko boljše delale. Program, s katerim so nedavno nastopili konservativni opozicionali, pač niso mogli napraviti kaj prida vtisa na povprečnega Argentineca.

Kako močna bo opora, na katero se bo naslonil Peron v svoji protiofenzivi, bomo šele videli. Očitno je, da so tudi njegovi nasprotniki močni. Če bi sprejeli mnenje, da so bili v Peronovih potezah od junja dalje elementi manevriranja, je verjetno, da je manevriral pod pritiskom domačih in zunanjih nasprotnikov in skušal zbrati lastne sile. Nedavne manifestacije v Buenos Airesu, ki so novega odstopa napravile vtis, da je bila peronistična akcija za mobilizacijo sil uspešna.

G. A.

Ob zadnjih dogodkih v Argentini: manifestacije za Juana Perona

predloge za ureditev ciprskega vprašanja. Britanski delegaciji se bo jutri pridružil minister za kolonije Lennox Boyd, ki se je vrnil z Daljnega vzhoda in je danes o svojem potovanju poročal na seji vlade.

da še nadalje drži ugotovitev, da mora sleherni zainteresirana stran deloma odstopiti od svojega stališča, na katerega se je postavila minul teden, če hočejo vsaj nekaj doseči. »Če do tega ne bo prišlo,« zaključuje časnik, »bi konferenca napravila več škode kakor koristi.«

PRED PREDSEDNIŠKIMI VOLITVAMI V BRAZILIJU

Napetost je nekoliko popustila

Kompromis o glasovnicah — Vedno večji odpor proti zagovornikom vojaške diktature

Rio de Janeiro, 5. sept. (Tanjug). Notranja napetost v Braziliji je deloma popustila, ko je senat sklenil privoliti v kompromis, ki ga je sprejela zbornica glede glasovnic za predsedniške volitve 3. oktobra. Tako sta oba domova Kongresa odločila o vprašanju, zavoljo katerega je nastal oster spor med večino v parlamentu in manjšinsko stranko — Združeno demokratsko unijo ter ministri vojaških resorov.

Ministra za mornarico in letalstvo doslej nista reagirala na sklep Kongresa. Minister vojske general Lott pa je izjavil, da se s sklepom strinja, ker se je z njim strinjalo tudi vrhovno vojniško sodišče. V izjavi, ki jo je tukajšnji tisk označil za spravljivo, je menil, da je treba vprašanje predsedniških volitev urediti v okviru ustave. Sam želi, da bi se izognili državljski vojni. S tem je apostrofiral vojaške in politične kroge, ki se zavzemajo za odpoved predsedniških volitev in proglastitev diktature ter je še pripomnil: »Ker ni primernih pogojev za nezakonito rešitev tega vprašanja, se bodo tisti, ki so zainteresirani na nasilni ureditvi, obotavljali in nemara opustili ta poskus. Tako bi mogli politično vprašanje urediti na zakoniti in mirni način.«

Čeprav se je položaj nekoliko zboljšal, pa je predvolilno vzdušje še vedno malo napeto. Predsedniški kandidat Združene demokratske unije general Tavora je izjavil, da ne verjame, da bi bila nastala nevarnost neposrednega vojaškega prevrata, da pa ne izključuje možnosti, da bodo po volitvah poskušali kaj takega napraviti tisti, ki bi bili nezadovoljni s političnim položajem.

V Rio de Janeiro je imela nedavno ustanovljena »Liga za zakonitost« svoje prvo javno zborovanje. Na njem so razen liberalnih katolikov, ki so ligo ustanovili, govorili tudi predstavniki kongresnih frakcij posameznih strank, kakor tudi

Zakaj sovjetsko orožje arabskim deželam?

New Delhi, 5. sept. (ISIS). Podpredsednik egiptovske vlade polkovnik Gamal Salem je prispel sinoči v Kalkuto. Po prihodu je novinarjem izjavil, da je bila egiptovska politika osvoboditve Sudana izpod tuje nadvlade doslej docela uspešna. »Zdaj je od Sudancev odvisno, ali bodo ostali neodvisni ali pa se bodo združili z Egiptom.« Dejal je tudi, da bi bila združitev z Egiptom za Sudan koristna.

Salem je zatem potrdil, da je SZ dejansko ponudila orožje Egiptu in drugim arabskim deželam. Pripomnil je, da bodo arabske dežele sovjetsko ponudbo sprejele, če evropske države ne bodo izpolnile svojih obetov, da jim bodo pravčasno poslale orožje.

Salem se bo dva tedna mudil v Indiji in si bo ogledal vse pomembnejše gospodarske objekte, ki jih zdaj grade, kakor tudi tovarno umetnih gnojil v Sindri.

Še en incident pri Gazi

Kairo, 5. sept. (Reuter). Egipt je obdolžil Izrael, da je kršil sporazum o opustitvi sovražnosti pri Gazi samo nekaj ur za tem, ko je sporazum začel veljati. Egiptski predstavnik je poročal, da je pet izraelskih oklopnih vozil popolnoma po lokalnem času prodrla do demarkacijske črte pri kraju Tobat el Asre in začelo streljati na egiptovske položaje. Nastalo je obojestransko streljanje, pri čemer so bili ubiti štirje Izraelci, medtem ko Egipčani niso imeli izgub.

Izraelsko zunanje ministrstvo je zavrnilo, da ničesar ne ve o tem incidentu. Izrael je o incidentu obvestil vodja opozovalcev OZN v Palestini general Burns, ki je v soboto pozval oba nasprotnika k opustitvi sovražnosti. Egipt in Izrael sta sinoči njegov poziv tudi pogojno sprejela. Pri držala pa sta si pravico, da se branita pred novimi napadi. Vsekakor je napetost pri Gazi, kjer živi zdaj nad četrtil milijona arabskih beguncev iz Palestine, še nadalje huda.

Pomirjenje v Palestini na ameriški način

New York, 5. sept. (AFP). — Današnji »New York Times« objavlja uvodnik z naslovom »Prenehanje bojev pri Gazi«, v katerem pravi med drugim:

»Če bi se nevarnost vojne izkristalizirala, bi bila OZN v skladu z določbami svoje ustanovne listine primorana posredovati, enako pa tudi Francija, Velika Britanija in ZDA v skladu s svojo deklaracijo o Palestini.«

»Spričo sedanjega stanja,« nadaljuje časnik, »je po predlogih ameriškega zunanje ministra največ upanja glede ureditve v ameriškem, morda pa tudi v mednarodnem zamčenju izraelskih meja in v posojilu, ki bi omogočilo arabskim beguncem, da bi se znova naselili ob Jordanu in izkoriščali vodno bogastvo in silo te reke.«

ZDA so ponudile svoj prispevek k tem načrtom. Upajmo, da bodo tudi Izrael in arabske države dale svoj delež in da ne bodo ostale nespravljive, marveč da bodo medsebojno popustile, kar edino lahko privede do mira.«

vargasovske — Delavske stranke in sindikatov.

Nekaj sto sindikalnih voditeljev in simpatizerjev Delavske stranke in ilegalne Komunistične partije je objavilo skupen proglas, v katerem »odločno nasprotujejo kakršni koli nezakoniti rešitvi, s katero bo bila kršena ustava in bi bile onemogočene svobodne volitve ter prevzem predsedniškega položaja po kandidatu, ki bo na volitvah zmagal.« V proglasu, ki so ga podpisali vsi voditelji glavnih sindikatov iz Rio de Janeiro in podeželja, pozivajo vse sindikalne voditelje, vse kandidate, ljudstvo in vojsko, naj »stanejo svoje vrste in naj bodo budni, da bi zagotovili volitve in obrambo demokratičnih ustanov, ki jih skupina prevratnikov ponovno ogroža.«

Manifeste proti vojaškemu udaru so objavili tudi zveza študentov v Rio de Janeiro, razni občinski sveti in pokrajinske zbornice. Združeni časopisnih založnikov in advokatov pa sta sklicali izredna občna zbora, da bi se na njih prav tako izrekli za svobodne volitve.

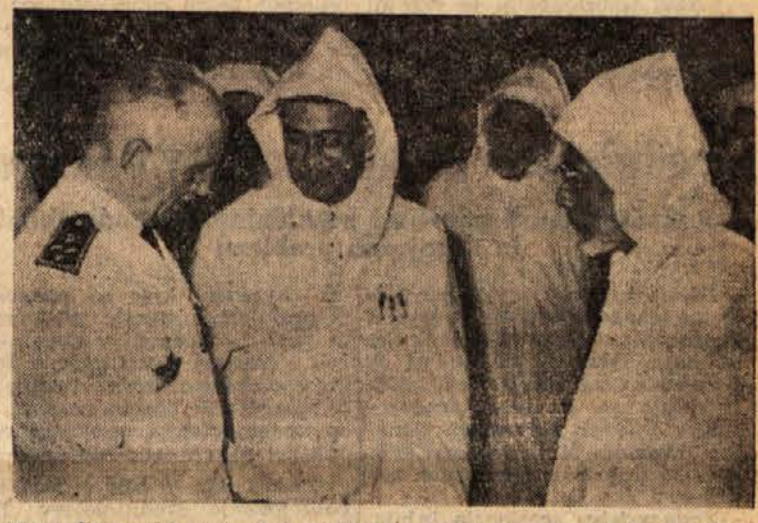
Tudi večina časnikov se ne glede na politično usmerjenost zavzema za svobodne volitve in

Manifeste proti vojaškemu udaru so objavili tudi zveza študentov v Rio de Janeiro, razni občinski sveti in pokrajinske zbornice. Združeni časopisnih založnikov in advokatov pa sta sklicali izredna občna zbora, da bi se na njih prav tako izrekli za svobodne volitve.

Manifeste proti vojaškemu udaru so objavili tudi zveza študentov v Rio de Janeiro, razni občinski sveti in pokrajinske zbornice. Združeni časopisnih založnikov in advokatov pa sta sklicali izredna občna zbora, da bi se na njih prav tako izrekli za svobodne volitve.

Tudi večina časnikov se ne glede na politično usmerjenost zavzema za svobodne volitve in

za ohanitev demokratičnega režima. Celot tisti, ki ne podpirajo predsedniškega kandidata Socialnodemokratske stranke Kubička, so obsodili zadnje izjave vojnih ministrstev in poudarili, da bi nova diktatura preprečila nadaljnji razvoj dežele in sprožila državljansko vojno.

Novi francoski generalni rezident v Maroku general De la Tour pri sultanu Ben Arafu v Rabatu

Z ZASEDANJA EKONOMSKE KOMISIJE OZN ZA LATINSKO AMERIKO

Latinska Amerika v boju za svojo gospodarsko neodvisnost

Rio de Janeiro, 5. sept. (Tanjug). V glavnem mestu Kolumbije Bogoti se je začelo VI. zasedanje Ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko. Na otvoritvi zasedanja je predsednik republike Kolumbije general Rojas Pinilla izjavil: »Napočil je čas gospodarske osvoboditve Latinske Amerike. Te nihče ne bo mogel zadržati ali preprečiti.«

Poročilo, ki ga je predložilo zasedanju tajništvo komisije pravi, da je tempo gospodarskega razvoja latinsko-ameriških držav v letih 1953. v primeri z razdobjem 1942 do 1945. nazadoval, ker med drugim ni bilo več ugodnih pogojev za prodajo latinsko-ameriških surovin, kakršni so bili med vojno.

Predsednik Kolumbije je v zvezi s tem dejal, da je treba z mednarodnim gospodarskim sodelovanjem zagotoviti stabilnost cen latinsko-ameriških proizvodov. Če hočemo,

da bo svobodni svet pravičen, potem mora biti delo dežel Latinske Amerike enako plačano kakor delo ostalih delov sveta, je rekel predsednik Kolumbije. Zavzel se je za tesnejše gospodarsko sodelovanje in za solidarnost dežel Latinske Amerike ter pripomnil: »Dežele Latinske Amerike, ki so dolgo živele v temi in ki prej, pa čeprav so izbojevale politično neodvisnost, niso veliko dosegle na področju svoje gospodarske osvoboditve, so zdaj priče odločen boj za boljše življenjske razmere in za razvoj svojih gospodarskih zmogljivosti.«

Na otvoritvi zasedanja je govoril tudi generalni tajnik OZN Dag Hammarskjöld, ki je poudaril pomen zenejske konference o atomski energiji in izjavil, da uporaba atomske energije v mirnodobne namene odpira nove perspektive za gospodarski razvoj področij, kakršni je Latinska Amerika.

Komisija za premirje v Palestini »na delu«

ABDEL NASER BO OBISKAL MADŽARSKO

Kairo, 5. sept. (AFP) Egiptovsko zunanje ministrstvo je danes objavilo, da je predsednik egiptovske vlade Gamal Abdel Naser sprejel vabilo, naj obišče Madžarsko. Dan njegovega obiska bo objavljen pozneje.

— Z VSEH STRANI SVETA —

ZSSR
INDIJSKI ATOMSKI ZNANSTVENIKI NA OBISKU
New Delhi, 5. sept. (IIS) Skupina indijskih znanstvenikov pod vodstvom indijskega atomskega strokovnjaka dr. Homi Bhabhe je obiskala inštitut za jedrsko fiziko v Akademiji znanosti ZSSR. Ob tej priložnosti je dr. Homi izrazil upanje, da bodo doganja inštituta o uporabi atomske energije v mirnodobne namene kmalu znana širšemu krogu znanstvenikov.

VELIKA BRITANIJA
ŠKOTSKI SINDIKALNI DELAVCI BODO OBISKALI SZ
London, 5. sept. (AFP) Generalni svet škotske sindikalne zveze je sprejel povabilo sovjetskih oblasti, naj škotska sindikalna delegacija obišče SZ. Delegacija bo prihodnji mesec krenila v Moskvo.

STAVKA V GLASGOWSKEM PRISTANIŠČU
London, 5. sept. (AFP) Ze od pet. ka stavka v Glasgowu 3500 pristaniških delavcev. Zaradi stavke se blago kopi v pristanišču. 47 ladij pa ne more odpluti iz njega. Stavka je nastala zaradi spora v zvezi z čezurnim delom, ki ga delodajalci nocoje plačati.

take. V mestu Eva Peron (nekdanji La Plata) so neznanec vrglil vilgajno bombo v prostore neke krajevne organizacije peronistične stranke. Škoda je neznatna.

SE EN OBISK IZ INDIJE
New Delhi, 5. sept. (IIS) Danes je odpotovala v SZ delegacija indijskih geologov in inženirjev pod vodstvom ministra Mlavija. V ZSSR bo proučila tehniko vrtanja petrolejskih vrelcev, rafiniranja petroleja in raziskovanja rud. S sovjetskimi znanstveniki bo razpravljala o specializaciji indijcev v vrtanju petrolejskih vrelcev in o možnosti za izdelavo temeljne opreme za naftno industrijo v Indiji.

Indijski geologi in inženirji bodo zatem potovali v Rumanijo, Zahodno Nemčijo in Veliko Britanijo.

PRVA ATOMSKA ELEKTRIČNA CENTRALA
London, 5. sept. (AFP) — »Daily Mail« poroča, da bo prva električna centrala na atomski pogon v Veliki Britaniji začela obratovati še pred koncem leta, približno leto dni pred prvotno določenim datumom. Centralo grade v Calder Hallu v Cumberlandu.

ALŽIR ZAPLENJEN FRANCOSKI CASNIK

Alžir, 5. sept. (Reuter) Alžirska policija je zaplenila vse primerke francoskega ilustriranega tednika »Paris Match«, kar jih je prišlo v Alžir. V njem so objavljena poročila in fotografije o avgustovskih neredih.

IN TUDI IZ BELGIJE
Bruselj, 5. sept. (AFP) Belgijska parlamentarna delegacija, v kateri je sedem senatorjev in deset poslancev, je danes na povabilo sovjetske vlade odpotovala v Moskvo. Delegacija vodi predsednik belgijskega parlamenta Camille Huysmans.

ARGENTINA
ARETACIJE
Buenos Aires, 5. sept. (AFP) Policija je prišla šest članov KP, češ da so razpečavali »subverzivne« le.

KITAJSKA TOPNIŠKI SPOPAD V OBMOCI AMOJA

Tajpeh, 5. sept. (AFP) Orednja časopisna agencija poroča, da je sinoči prišlo do hudega spopada med komunističnimi in kitajskimi baterijami na področju Amoja. Zadnji incident te vrste se je primeril 16. junija.

SEVERNI VIETNAM LAŽNE VESTI

Hongkong, 5. sept. (AFP) Predstavniki severnovietnamskega poveljstva je označil za »docela lažne in neutemeljene« vesti iz Pnom Penha o severnovietnamskih vdorih v Kambodžo. Predstavniki je pripomnil, da proti Kambodži niso mogoče nikake operacije z ozemlja Severnega Vietnama, razen preko Laos ali Južnega Vietnama.

Mladina se je vrnila v učilnice

Ze deseti v svobodi se danes odpirajo vrata splošno-izobraževalnih šol. Na šolskih hodnikih je spet živahno vrvenje. Dijaki in učenci so se vrnili s taborenj in kolonij, s počitnic ob morju ali sredi planin. Prvi trenutki ponovnih snidenj so pač namenjeni živahnim razgovorom in pripovedovanju prijetnih spominov na počitniške mesece. Dobro znani glas šolskega zvonca prekine živahno razpravljanje, hodniki se praznično, v razredih pa se z razrednikovimi uvodnimi besedami začnejo resno šolsko delo.

Solski kronist pa prav ta čas odpira novo stran v knjigi našega povojnega izobraževalnega in vzgojnega dela. V desni zgornji kot še nepopoln lista zapisuje: šolsko leto 1955-56. Mi pa prelistavamo to kroniko, ki hrani bogato gradivo o uspehih in pe-rečih vprašanjih povojnega življenja naših šol. Vojna leta so nam zapustila žalostno dediščino. Zavojevalci so popolnoma porušili 105 šolskih poslopj z 268 učilnicami, 580 šol z 2330 učilnicami pa so delno uničili in 138 šol s 395 pa so poškodovali. Uničili so ves inventar in knjižnice v teh šolah. Tudi med učno osebje je vojna posegla s svojo kruto roko. Nad 6% naših učiteljev in profesorjev je padlo v partizanskih ali pa so umrli v koncentracijskih taboriških. Mnogim našim otrokom in tudi starejšim je bilo izobraževanje v tem času onemogočeno. Stara Jugoslavija nam je v šolskem sistemu zapustila razmere, ki so bilo tuje našim izobraževalnim načelom.

Novi izobraževalni in vzgojni smotri so zahtevali, da odločno posežemo v vsebino šolskega dela. Predvsem pa je novo razdobje

je po socialistični revoluciji narokovalo, da vzlic hudim posledicam vojne čimprej omogočimo obvezno splošno izobražbo širokim plastem naših ljudi. Z zakonom o obveznem šolanju je ta naša zahteva dobila tudi polnopravno veljavo. V želji po hitrem izvajanju zakona smo se najprej usmerili v obnavljanje in opremo šolskih prostorov, v gradnjo novih šolskih poslopj, v šolanje kadra in v odpravljane nepismenosti pri mladem rodu. In uspehi? Navzlic intenzivni obnovi vsega našega gospodarstva smo v prvih desetih letih zgradili 47 novih šolskih poslopj. Pripravili smo tudi številne tečaje, ki so v zelo kratkem času vsaj za silo usposobili mlade učitelje. Z novostanovljenimi učiteljski ter višjo pedagoško šolo pa smo razširili možnosti izobraževanja učiteljskega kadra.

Kako smo v teh desetih letih uspeli ostvariti naš osnovni smoter — splošno izobrazbo široke-mu sloju naših ljudi? Naj nam to ilustrirajo podatki o porastu števila šol in učencev. Prvo leto po osvoboditvi smo imeli v Sloveniji 876 osnovnih šol s 3657 oddelki in 126.462 učenci. Ob koncu minulega šolskega leta pa smo imeli že 1182 osnovnih šol (od tega 706 osemletk) z 4348 oddelki in 148.899 učenci. Tudi v primerjavi z zadnjim predvojnimi šolskim letom opazimo skoraj 30% pogost števila osnovnih šol, upad učencev, da šol pa je pripisati dejstvu, da so se iz višjih stopenj višje organiziranih osnovnih šol razvile nižje gimnazije. Na ta način se je število učencev v osnovnih šolah zmanjšalo, saj je približno 70% šolske mladine v starosti do 15. leta obiskovalo nižjo gimnazijo.

Srednješolci na seminarju v Bohinju

Seznani so se s perečimi političnimi, gospodarskimi in vzgojnimi problemi

Nekaj dni pred pričetkom šolskega leta se je v Bohinju končal 10-dnevni seminar za mladinske voditelje srednjih šol, ki ga je pripravil Centralni komite LMS. Udeležilo se ga je 52 srednješolcev iz vseh slovenskih okrajev, razen iz Maribora in Celja, kjer so pripravili samostojen seminar.

Želja vodstva seminarja je bila, da se udeleženci s predavanji in razgovori seznanijo s perečimi političnimi, gospodarskimi in vzgojnimi problemi in na osnovi le-teh začetno smernice za delo v tem šolskem letu. Predavanju Vlada Majhna o družbenem upravljanju na šolah in šolski reformi je sledilo živahno razpravljanje o vlogi mladinske organizacije v novih pogojih življenja na šolah, o mestu LM v šolskih skupnostih, o splošnih vzgojnih problemih itd. Na seminarju je predaval tudi Roman Albreht, ki je udeležence seznanil z nekaterimi gospodarskimi problemi. Član novinarske delegacije v Sovjetski zvezi Sergej Vošnjak je pripovedoval o vtisih s potovanja po Sovjetski zvezi, organizacijski sekretar CK LMS Tone Kropušek pa je govoril o ciljih in vsebini dela mladinske organizacije.

Osrjedna dejavnost na seminarju so bile razprave po manj-

ših skupinah, kjer so ponovno razpravljali o temah predavanj in misli predavateljev dopolnjevali s primeri iz življenja v šoli in v domačem kraju. Razprave so posredovale bogato gradivo, ki bo novim šolskim vodstvom vodilo pri delu v tem letu.

Zadnji dan je bilo republiško posvetovanje srednješolcev. Na posvetovanju so sprejeli številne sklepe. Med njimi so predvsem pomembni sklepi, ki govorijo, da se organizacija na šoli prizadeva za dosledno uveljavljanje družbenega upravljanja, da mladino seznanja z novimi pridobitvami in da v šolskih skupnostih odigrava vlogo usmerjevalca vsega šolskega življenja. V začetku leta bodo po vseh šolah konference, na katerih bodo organizacije postavile svoje kandidate za šolske svete. Tudi v razredih bodo volili mladinska vodstva. Med letom bodo pripravili republiška posvetovanja šol po strokah.

Udeleženci seminarja v Bohinju so zadnje avgustove dni izkoristili tudi za prijeten oddih. V prostem času je bilo v taborišču in na jezeru živahno, v prijetnem kotičku sredi planin so si nabirali svežih moči za delo v šolah. V tem času jih je obiskala tudi spupina mladih laboristov.

Marica Wagner-Hudelja

Dolga leta so minla od takrat, ko se je Wagnerjeva Marica iz Ljubljane odločila za svoj poklic. Ko so sotočke zvedele za novice, so se začudile:

»Medicinska sestra boš? No, to ni prijeten poklic!

»Res, je dejala Marica, »težak poklic je, ampak lep!«

Ko je prvokrat oblekla belo haljo, je bila vojna, takrat je v partizanih padel njen starejši brat, mlajšega pa so odpeljali v Dachau. Marica se je v bolnišnici naučila svojega posla, požrtvovalnost in

MED LJUDMI, KI ORJEJO LEDINO NA NAŠEM PODEZELJU

SKRIVNOST NJENEGA USPEHA

ljubezen, ki sodita v ta poklic, pa sta ji bili prirojeni.

Tako je v prvih dneh po osvoboditvi stala pred Dr. Ravnikarjem, da se pogovori, kje naj se poloti dela.

»Kam bi si želela v službo,« jo je vprašal.

»Tja, kamor noče iti nihče drug.«

Dr. Ravnikar jo je namršeno pogledal, če se to mlado, dvajsetletno dekle norčuje iz njega? Precej zgovoren je bil ta pogled, v odgovor nanj mu je morala pojasniti: »Res bi šla rada v tak kraj, saj mara tudi tam ljudem nekdo pomagati.«

Dr. Ravnikar je pokimal in omenil, da se za Vinico v Beli krajini res še ni nihče prijavil. »Pa to niti ni najslabši kraj, sam sem bil tam,« jo je še potolažil.

Tako je Marica prišla v Vinico. Dovolj mlada in dovolj neizkušena, da jo je vso prezele mladostni zagon ob pogledu na rečne in zaostale vasi. Samo en cilj je videla pred seboj, preorati ledino, spreminiti zaostali košček slovenske zemlje v vžor, kot ga opisujejo knjige.

Prve tedne je velikokrat jokala in po mesecu dni je hotela vse pustiti in oditi drugam. Skrajna zaostalost, ki jo je srečevala na vsa-

kem koraku, nezaupljivost ljudi do vsega novega, zakoreninjenost v starih navadah, vse to ji je dopovedovalo, da tu v petih, šestih mesecih ni moč storiti ničesar velikega, odločilnega, ničesar, kar si je zamisljala. Morda v dolgih letih, a mladost ne računa z leti, ki prinašajo veliko garanja in malo bombastičnih uspehov.

Potem pa je vseeno ostala. Mislila si je, da bo morda le uspeła pomagati vsaj posameznim izmed množice bednih, zapuščenih otrok. Taki otroci so odraz ne le revščine, temveč zlasti zaostalosti — krastavi, rahlični, zaprti po ves dan v mračnih izbah, kjer jih sanje moka uspa in jim spremijanja ne le en sončni popoldan v noč, temveč mnoge dneve, ki jim gredo nasproti. V petih, šestih mesecih ni bilo moč storiti ničesar. Toda od takrat je minilo deset let in vsa ta leta je Marica ostala zvesta belokranjskim ljudem.

Lepa je Bela krajina. Premnogi partizani se je spominjajo z največjo hvaležnostjo in ljubeznijo. Spominjajo se darežljivosti Belokranjcev, ki je revščino spreminjala v bogastvo. Del dolga za njihovo požrtvovalnost je tem ljudem plačala tudi Marica.

Komunisti so se posvetovali

Novi komite ZKS za domžalsko občino je sklical pred nedavnim svoje članke na posvetovanje, ki je bilo v dvorani DPD na Viru. Posvetovanje se je udeležilo okoli 200 članov. Namen posvetovanja je bil predvsem ta, da bi se pomenili o nalogah komunistov v zvezi z novo organizacijo ljudske oblasti.

Iz referata je bilo razvidno stanje in delo v organizaciji ZKS od takrat, ko se je združilo pred pol leta šest občinskih komitejev ZKS, pa do sedaj. Novi komite ZKS združuje 23 osnovnih organizacij ZKS, ki štejejo 403 člane. Od 23 osnovnih organizacij jih je 10 v industrijskih obratih, ostale pa so na vasi. Po številu članov je najmočnejša organizacija v Domžalah, najmanjša pa v občini Blagovica.

V referatu je bilo govora tudi o tem, da člani ZK premalo pomagajo organizaciji Socialistične zveze, kajti čeprav šteje ta organizacija več tisoč članov, pri svojem delu ne dosega takšnih uspehov, kakor bi bilo pričakovati.

Po najnovejših podatkih dela v domžalski občini nad 5000 delavcev in je med zaposlenimi 53% žensk in 47% moških.

Na posvetovanju so razpravljali tudi o tem, da bi v kinematografih in nedeljo dopoldne predvajali filme, primerne za mladino. L. B.

Nedavno se je vrnila domov skupina otrok naših padlih borcev, ki je preživela šest tednov na počitnicah v Britaniji. Otroci so bili iz vseh krajev Jugoslavije. Stanovali so pri angleških družinah. Nekateri so obiskovali celo angleške šole. — Z letalom so potovali do Londona in med drugim obiskali tudi znanega komika Danny Kaya. Njihovi angleški gostitelji so bili z otroki zelo zadovoljni. Na sliki vidimo otroke med potovanjem v letalu.

LETOS BOMO TUDI PRI NAS ZE IZVEDLI

ZAŠČITNO CEPLJENJE PROTI OSLOVSKEMU KAŠLJU

Dokler še ni dovolj cepiva, bodo cepili otroke v najbolj ogroženih predelih

Odkar smo že pred več leti uvedli tudi pri nas splošno cepjenje proti davici, je ta nekdanj tako nevarna otroška bolezen prenehala biti strah in trepet staršev, saj je obolenost izredno hitro padla in vsako leto zabeležilo le še po nekaj smrtnih primerov med otroki, ki niso bili cepljeni. Nobenega takega uspešnega sredstva pa nismo vse doslej mogli uporabljati za preprečevanje druge zelo nevarne otroške bolezni — oslovskega kašlja. Statistike zadnjih let nam povedo, da terja ta bolezen med otroki izredno veliko obolenost, med najmlajšimi do dveh let starosti pa tudi pogoste smrtne žrtve.

Ceprav so statistike pomanjkljive, ker bolezni v mnogih primerih ne prijavljajo, lahko že iz teh pomanjkljivih podatkov razberemo, kolikšen je njen obseg. Po zbranih podatkih oboi v letih, ko ni večjih epidemij oslovskega kašlja, okrog 10.000 otrok, med večjimi epidemijami, kakršne so bile lani in letos, pa okrog 25.000. Zelo velika je v primeri z ostalimi nalezljivimi boleznimi tudi smrtnost. Letos je v Sloveniji umrlo za oslovskim kašljem že 25 otrok, starih od dveh let, ne da bi štel še tiste otroke, ki so umrli navidezno zaradi pljučnice, ki pa je bila posledica oslavljenega organizma po oslovskem kašlju. V letih od 1950 do 1954 je umrlo v prvem letu življenja zaradi raznih nalezljivih bolezni 47 otrok, samo za oslovskim kašljem pa 37. V drugem letu starosti je umrlo zaradi oslovskega kašlja 13 otrok, zaradi vseh ostalih bolezni pa 26. V tretjem letu starosti 6 zaradi oslovskega kašlja in 22 zaradi ostalih bolezni.

V gosto naseljenih krajih je bila borba proti širjenju oslov-

skega kašlja skoraj neuspešna, saj je nalezljivost zelo velika in najbolj nevarna takrat, ko bolnik še ne kaže zunanjih znakov bolezni. Tem bolj razveseljuje je bila zato vest, da so v zdravstveno najbolj naprednih deželah, kot so Amerika, Anglija in nekatere druge, odkrili uspešno cepivo proti oslovskemu kašlju. S cepljenji, ki jih v teh deželah že redno opravljajo, so dvignili odpornost proti tej nevarni bolezni ter dosegli skoraj popolno imuniteto ter povsem preprečili umrljivost majhnih otrok.

V naši državi, kjer se je zdravstvena služba vsa zadnja leta prizadevala stopati v korak z najbolj razvitimi deželami pri uvajanju najnovejših odkritij na področju zdravniške znanosti, smo postali pozorni že takoj spet na ta nova znanstvena odkritja. Ceprav ni moč nenačrtovano dobiti tolikšnih količin cepiva proti oslovskemu kašlju, da bi uvedli že splošno cepjenje na področju vse države, pa smo vendar dobili že toliko cepiva, da bo zdravstvena služba lahko izvedla že letos zaščitno cepjenje v najbolj ogroženih predelih, kjer je obolenost največja, in med najmlajšimi otroki, pri katerih je bolezen pogosto smrtno nevarna.

Cepjenje z mrtvimi klicami oslovskega kašlja je povsem nenevaren zdravstveni postopek. Da je uspešno, je treba cepljenje v dveh mesecih izvesti trikrat in s tem skoraj stodostno preprečimo obolenost. Le v redkih primerih otrok vzlic temu nalezljivemu kašlju, a ga preboli v najmlajši obliki, Ker lahko pričakujemo, da bo prihodnja leta na razpolago že toliko cepiva, da bo moč izvesti cepjenje po vsej Sloveniji, bomo verjetno tudi za oslovski kašelj že čez nekaj let ugotavljali to, kar ugotavljamo za davico, namreč da bo le redki in nenevaren pojav. M. N.

Na seji vodstva mladine, od katere je minilo že nekaj časa, so se pogovorili predvsem o bodočem delu. Sestavili so si načrt ter sklenili, da ga bodo izpolnjevali tako, da bo njih delo še bolj uspešno.

s. p.

Udeležite se žrebanja Jugoslovanske loterije in pripeljite s seboj svoje prijatelje. Vstop je prost.

Ne samo revščina, tudi splošna zaostalost nekaterih naših vasi je hud sovražnik zdravja in srečne mladosti.

kleta nosilke prosvetljenosti na vasi. Vendar ljudje pionirskega dela svoje medicinske sestre ne bodo nikdar pozabili. Njeno delo in njene uspehe je lahko spoznati. Treba se je le ozreti na tisti predel naše dežele, kjer je požrtvovalno delala deset let. Šele ob takem primeru pravzaprav spoznamo, v čem je skrita vrednost dobre terenske medicinske sestre.

MARIJA NAMORS

LJUBLJANSKA DRAMA

pred novo gledališko sezono

LETOS BODO PRIPRAVILI 15 PREMIER. — OTVORITVENA PREDSTAVA 8. OKTOBRA

Pred kratkim je dobila ljubljanska Drama novo vodstvo: direktorske posle je prevzel režiser Slavko Jan, za dramaturga je bil imenovan Lojze Filipič. V soboto se je novo vodstvo predstavilo z okvirnim programom za novo sezono ter seznanilo ansambel s svojo repertoarno politiko

Ze nekaj let se v naši publicistiki, predvsem v dnevnem in revialnem tisku veliko piše o prizadevanjih in uspehih, predvsem pa o neuspehih in o baje zgrešenih poteh te naše centralne gledališke ustanove. V tem, večkrat vehementnem pisanju o Drami se je doslej oglašala predvsem časopisna kritika, manj so o svojem delu govorili ljudje »iz hiše, zato se mi zdi prav in primerno, če o zadnjem njihovem sestanku poročamo nekoliko obširneje.

Težko je hvaliti dan pred večerom, ali: težko je pisati o Drami pred začetkom sezone, vendar si ne morem kaj, da ne bi zabeležil vsaj svojega vtisa s tega sestanka: zdi se mi namreč, da — če nič drugega — stopa

razvedruje, jim odkriva nekaj novega, pomembnega, tragičnega ali komičnega.

Nadhaljni element, ki vodi k reprezentativnosti osrednje slovenske dramske hiše, mora biti širina repertoarja. Na dlani je

rodni gledališki kulturi in v koraku s svetovno sodobno dramatično tehtnega, lažjega, komedijskega in eksperimentalnega značaja, repertoar osrednje slovenske gledališke hiše sicer eklektičen, ker zaradi objektivnih pogojev drugače ne more biti, a zaradi širine, širine na osnovi kvalitete, reprezentativen v plemenitem pomenu besede.

In končno: ... Posebna naloga in posebna skrb, ki jo ima osrednje gledališče do domače dramatične, tako klasične kot izvirne. Glede klasične je največja njegova naloga, da vedno znova uprizarja in uvršča v železni repertoar domača klasična dela, nadalje, da odkriva še neuprizarjena in neodkrita dela, zakopana v revijah, arhivih in raznih zapuščenih in to po točno določenem perspektivnem načrtu za nekaj let naprej. Sušo v sodobni dramatikah mora samirati z umetnimi ukrepi, kot so razpis nagradnih natečajev, festivali izvirne domače drame in podobnim, organiziranjem posvetovanj z avtorji itd. ...

Tako nekako je izvenela obraziložitev repertoarne politike, ki jo je na sobotnem sestanku celotnega ansambla podalo novo umetniško vodstvo Drame.

In kakšna je resnična podoba te politike in luči konkretnega programa za novo sezono?

V prejšnji sezoni je Drama dala deset premier, za sezono 1955-56 sta se vodstvo in ansambel zavezala za pet najstj premier, torej za eno polovico več kot lani. V dokaj obširni okvirni program je vodstvo sprejelo več del, ki jih je razdelilo pod splošna poglavja: Klasična in tehtna sodobna dramatika, Lažja sodobna komedija in eksperimentalna dramatika ter Mladinska dramatika. Prva skupina bo zastopana z desetimi premierami, z dvema premierama pa bosta zastopani še lažja sodobna komedija in eksperimentalna dramatika ter Mladinska dramatika. Posebno premiero bo Drama pripravila za udeležbo na Ljubljanskem festivalu.

Okvirni program je približno takle:

A. Klasična in tehtna sodobna dramatika:

Posloppje ljubljanske Drame

Ljubljanska Drama v novo sezono z jasno in opredeljeno repertoarno politiko.

Mnogo je bilo v teh letih govora o vlogi, mestu in pomenu ljubljanske Drame, bilo je, kot v kakšni naj bi pravzaprav bila ta ustanova, kakšen repertoar sodi prvenstveno na njen oder, ali naj se obrne v preteklost, v klasično ali v sodobnost in naj tako posreduje najboljše, kar je mogoče dobiti v svetu sodobne dramatik.

Umetniško vodstvo Drame je nekako takole formuliralo svoje stališče:

Idejna in estetska programska izpoved nekake gledališča je njegov repertoar. Bolj jasne in bolj stvarne programske izpovedi ni mogoče napisati in formulirati z besedami. In pravzaprav v načelu ni potrebno, kajti programska izpoved umetniškega ustvarjalca je njegovo umetniško delo, ali točneje, dosežki tega dela, ali njegovega umetniškega dela ...

In dalje: ... Izhodišna točka pravilne repertoarne politike je v naslednjem spoznanju: vsaka gledališka predstava, ki ne preste gledalca, bodisi z živim, novim, bolečim življenjskim problemom sodobnosti, bodisi z usodnim, pomembnim, občedovskim nadčasovnim problemom v klasičnih delih, ali jih ne sprosti v razigran in zdrav smeh, ali pa z drznostjo, eksperimentom in tveganjem ne izzove revolta in najostrejših kritik, je odveč, še več: je škodljiva in zamjo je škoda časa, dela in gmotnih sredstev.

Z drugimi besedami: sleherni predstava, od katere odhajajo gledalci mlajni in z dolgočasni, sleherni predstava, ki ne povzroči velike navdušenja ali ogorčenja, pomeni polom. Ali drastično: vsaka predstava mora biti zasuta z aplavdom ali pa izživžgana. In kakor se čudno sliši, je vendar res: izživžgana predstava pomeni večji uspeh kot predstava z vjudnostnim aplavdom.

V iskanju smeri in stilov se rado pozablja, da v gledališču ne more in ne sme iti za modernizem te ali one vrste ali za katerokoli drugo smer samo na sebi, kajti stil je rezultat, posledica, ne pa izhodišče, marveč da gre v prvi vrsti za kvaliteto, za umetniško odkritost, za pogum, umetniško in človeško prizadevanost, da ne gre za formo, ampak za vsebino. Vse to pa pomeni kvaliteto, kvaliteto repertoarja, kvaliteto režije, igre, scene, kvaliteto vsega gledališkega dela.

V tem je iskati pot do živega gledališča, v katerem bo gledalec začutil utrip svojega časa, v katerem bo našel svoje probleme, svoje bolečine, pa tudi svoje veselje in svoj sproščen smeh. Tudi smeh, kdor se z ognjem in mečem bori proti vedri komediji v naših repertoarjih, dela silo naravi človeka in življenja, poleg tega pa izpričuje zelo togo in enostransko, puristično gledanje na funkcijo gledališke umetnosti v zgodovini in v današnjih dneh.

Vsaka predstava v gledališču mora biti kulturni dogodek prve vrste. Tu se mora nekaj zgoditi, kar ljudi, gledalce boli, pridi, kar ljudi, gledalce razveseljuje in zadeva, pretresa razveseljuje in

namreč, da bomo pri nas morali zaradi posebnih pogojev glede na število prebivalstva celotnega naroda kot tudi ljubljane same in še marsičesa drugega, ostati pri tipu izrazitega repertoarnega gledališča, se pravi pri eklektičnem repertoarju. Razpon tega repertoarja pa mora biti čim širši. Repertoarji lok mora biti zakoreninjen v domači in tuji klasični, nakar se mora bočiti preko preizkušenih in tehtnih, spet domačih in tujih, del do območja najnovejših poskusov evropske in izvenevropske dramatik. Občinstvo mora seznanjati z vsem, kar se omembe vrednega dogaja. Kar je nezdružljivo, moramo spoznati zato, da bomo mogli to utemeljeno zavrniti, in se proti temu boriti; kar pa je dobrega, bo oplojilo našo nacionalno kulturo. Kulturna izolacija vodi v izostajanje in otepanje z mlino na veter in z nevarnostmi, ki jih v resnici ni, ali z nevarnostmi, ki jih bo dovolj razgledano in zrelo občinstvo znalo zavrniti, brž ko jih bo spoznalo.

Tako bo, zakoreninjen v na-

VEČ KOT 120 NASTOPOV tezenske godbe na pihala

Začetek dejavnosti godbe na pihala na Tezmem sega pravzaprav v leto 1929, ko so pri tezenskem »Sokolu« ustanovili godbeno sekcijo, ki je že nekaj let kasneje postala samostojno društvo. Poltelj so godbeniki marljivo vadili in nastopali vse do okupacije. Tedaj je delo zamrlo in počakali je bilo treba do osvoboditve, da so na pobudo skupnice starih godbenikov ustanovili novo godbo na pihala. Zanjo je bilo značilno predvsem to, da nihče ni vedel, čigava je. Pa njenih članov to ni prav nič motilo. Igrali so dalje, kajti družilo jih je veselje do glasbe. Spričo tega se je leta 1946 naposled zavzelo zanje vodstvo sindikalne organizacije tezenskega avtomobilskega podjetja, ki je skrbelo za godbo in njeno opremo do leta 1949, ko je večje število godbenikov pristopilo k vojaškimi godbam in je delo na Tezmem znova zamrlo.

Tako so v glavnem potekali dogodki v prvih dveh obdobjih delovanja tezenske godbe na pihala. Tretje obdobje kaže dokaj bolje. Za njen pričetek je poskrbela sindikalna organizacija avtomobilsko tovarne, ki je leta 1952 znova zbrala starejše godbenike in zaupala kapelniško mesto Vilku Klamperju. Zadnja tri leta deluje godba na pihala pod okriljem tezenske »Svobode«. Razen treh nameščenih deluje v njej devetnajst nekvalificiranih, polkvalificiranih in kvalificiranih delavcev, ki so v glavnem zaposleni v avtomobilskem

podjetju. Za mnogi med njimi stanoje v okoljskih krajih, ki so oddaljeni od Maribora do 12 kilometrov. Spričo tega je treba za redne vaje, ki se jih godbeniki udeležujejo po osemurnem delu v tovarni, polno mero čvrste volje in požrtvovalnosti. Povrh se povprečna starost članov godbe giblje med 39 in 40 leti. Nekateri so celo tik pred upokojitvijo. In da za njih ni bila ostala praznina, namerava vodstvo tezenske »Svobode« še letos ustanoviti redno šolo, ki naj bi sprejela 25 ali 30 na Tezmem stalno bivajočih mladih kovinarjev. V ta namen društvo že kupuje instrumente. Vendar to ni vse. Za vzgojo naraščanja, ki lahko v nekaj letih dokaj občutno pomnoži tezensko godbo na pihala, so potrebna precejšnja finančna sredstva. Teh za sedaj v društveni blaginji ni, toda članstvo upa, da mu bodo kolektivni industrijskih podjetij tezenskega bazena spet pomagali naprej.

Vzlic omenjenim in neomenjenim težavam je tezenska godba na pihala vselej pripravljena sodelovati na proslavah, paradah, komemoracijah. V zadnjih treh letih beleži več ko 120 nastopov, kar je spričo oddaljenosti domovanih njenih članov vse prej kot malo. Navedeno število zajema tudi samostojne koncerte, ki jih je godba priredila na Tezmem in v mariborski okolici, predvsem v krajih, kjer prebivajo delavci iz TAM, ki so z drugimi vaščani vred obiskov kovinarskih godbenikov zelo veseli. Vj. K.

Slovenska noviteta, Cankar: Romantične duše, Levstik: Juntez — v okviru slovenskih anodejank, Marinkovič: Glorija, Shakespeare: Henrik IV., Sofokles: Kralj Edip in Anouilh: Antigona — obe deli na en večer, Macchiavelli: Mandragola, Cehov: Tri sestre, Giraudoux: Novica in Chailota, Miller: Lov na čarovnice, Williams: Tetovirana roža, Wilder: Naše mesto, Lorca: Svatha krvi, Brecht: Kavkaški krog s kredo.

B. Lažja sodobna komedija in eksperimentalna dramatika: Axelrode: Sedem let skomin, Aime: Glava sočloveka, Kamin: Zbogom sanjel, Rice: Neapelj videti in umreti.

Iz Mladinske dramatik bo do uprizarili igro Pavla Golie: Jurček, ter še eno slovensko noviteto.

Kot novost bo Drama uvedla »Bralno gledališče«, za katero bosta v prihodnji sezoni izbrani najmanj dve deli izmed naslednjih: Wouk: Sodna razprava o uporu na ladji Caine, Becket: Cakanje na Godota, Sartre: Neopkopani mrtveci in Hamilton: Vrv.

In še beseda o režiserjih. Vsak po tri premiere bodo režirali: dr. Bratko Kreft, France Jamnik in Viktor Molka, dve premieri bo pripravil Slavko Jan, vsak po eno premiero pa bodo kot gostje režirali dr. Branko Gavella, Bojan Stupica, Igor Pretnar ter še eden izmed mlajših režiserjev.

C. ZLOBEC

RAZGLEDI PO SVETU

KAJ NAJVEČ KUPUJE ITALIJANSKO OBČINSTVO? Best-seller je letos bila »Bonjour-tristesse« pariške gimnazije Françoise Sagan, sicer malovredno delo. Ker v Italiji vsak uspeh nazadnje kulminira v glasbi, je seveda nastala popevka »Buongiorno tristezza«. Doselej je od leta 1950 do 1955 nosila zvonce knjiga »Egipcian Sinuhe« finskega pisatelja Milka Waltarija. Ko je izgubila prvenstvo, ji je trenutno spet pomagal na noge cinemascope-film »Sinuhe«. Za tretje mesto se borijo številni romani: Miffordova »Angleška žena«, Douglasova »Tunika«, Woukov »Upor na ladji Caine«, Selinkove »Desirée« itd. Na zadnjem mestu so italijanski pisci: »Prezir« A. Moravie, »Melluccio« Pratiolinija in »Nevesta« Cignognanija. Dasi še vedno ne dosega visokih naklad, se je položaj za italijansko književnost v primeri s predvojno močno zboljšal, kar dokazuje, da po dolgem mrtvili italijanska književnost vendarle doživlja dobo ponovnega razcveta.

ZGODOVINSKI ZIDOVSKI MUZEJ je spet odprl vrata v starem »waggebouw« v Amsterdamu. Majhni, toda edinstveni muzej je leta 1940 zaprla Gestapo in ga izropala vseh njegovih srebrnih zakladov, rokopisov in zgodnjih tiskov ter kulturnega posojila. Skoraj deset let je potreboval konservator Morgurgo, da je spet zbral skupaj vsaj 300 predmetov nekdanj tako bogate zbirke ter tako omogočil zopetno odprtitev muzeja, ki ga je od leta 1932 upravljal Vita Israel skupaj s Henrijem Polakom in dr. Cohonom, kateri svojine niso preživeli, kakor se je nekoli preveč taktično izrazil ob odprtvi sedanjih predsednik Rodrigues Pereira. Mu-

zeju je priključen nov oddelek z dokumentarnimi gradivom o usodi nizozemskih Židov od leta 1940 do 1945. Od 140.000 jih je preživelo preganjanje le 30.000.

VZHODNOBERLINSKA GLEDALIŠKA SEZONA 1955-56. Intendant gledališča »Deutsche Theater« Wolfgang Langhoff je napovedal za novo sezono krstno predstavo »Lützowih strelce« od Hedde Zimmer, ki obravnava patriotsko vstajo leta 1813, potem tragikomedijo o kulturnem prepadu zapada »Neverjetni dvig Aloisa Pionteka«, ki jo je napisal dramaturg tega gledališča Heinar Kipphardt; slednja bosta »Legenda o ljubezni turškega dramatika Nazima Hikmeta in Petra Hacksa« »Začetek indijske dobe«, dalje Hauptmannova drama »Pred sončnim vzhodom«, Sternheimov »Mešan Schippek« in Arna Holza »Socialni aristokrat«. Kot reprezentativno klasično delo namerava Langhoff uprizariti drugi del Goethejevega »Fausta«.

BUJNA RAST EMIGRANTSKEGA TISKA V NEMCIJI. Zadržanje bonnske vlade do emigrantov najboljše dokazuje dejstvo, da trenutno izhaja v Zahodni Nemčiji in zahodnem Berlinu 340 časnikov in revij v nakladi 1.660.000 izvodov.

ROMUNSKA GLEDALIŠKA zadnja leta vedno pogosteje uprizarjajo francoska dela, zlasti je priljubljen Molière in je samo zadnje sezono imelo 30 romunskih gledališč na sporedu sedem njegovih del.

ZA PREDSEDNIKA oficijalne angleške kulturne organizacije British Council je bil imenovan sir David Kelly, prejšnji britanski poslanik v Buenos Airesu, Ankar in nazadnje v Moskvi.

Nočna razsvetljava na Mariborski cesti

Za ureditev nočne javne razsvetljave vzdolž Mariborske ceste v Celju so pripravljene vse naprave in ostali material, prav tako tudi potrebna denarna sredstva. Vendar podjetje ne more začeti delati, dokler ne bo Pošta na tej cesti uredila podzemnih telefonskih vodov. Mariborska cesta bo razsvetljena s fluorescentnimi lučmi, kakršne imajo v ostalih delih mesta.

IZ DEJAVNOSTI KONJISKE KOMUNE

DOBIČEK ZADRUG za gradnjo večjih objektov

Večina kmetijskih zadrug na področju konjske komunice je opravila polletne občne zbor. Poročila, ki so jih podali upravni odbori so pokazala precej dobrih uspehov, pa tudi finančne zadruge niso bile slabe v prvih šestih mesecih letošnjega leta, čeprav se glavbori, so pokazala precej dobrih na sezona odkupa šele pričnja.

Sredstva, ki so jih zadruge ustvarile v prvem polletju, bodo lahko dosti koristila pri nadaljnjem razvoju in utrjevanju zadrugstva, posebno še, če jih bodo vložile v take namene, ki bodo članom v posameznih krajih najboljše služili. Na zboru v Konjicah so na pr. predlagali, naj bi denar iz dobička investirali v večje objekte, ne pa da bi iz tega dajali članom različne ugodnosti in popuste pri nakupu različnega materiala in strojih ter drugih uslugah.

Na zborih so razpravljali tudi o priključitvi manjših zadrug k večjim, vendar so zadržniki KZ Tepanje in Pohorje sklenili, da bosta sedaj ostali še samostojni. Na zboru zadruge Pohorje na Skomerju se posamezniki niso mogli strinjati, naj bi se njihova zadruge priključila sosednji zreški, čeravno bi to njim prav nič ne škodovalo. L. G.

Zadružni dom v Zrečah

Prilpave za zadružni dan v Zrečah, ki bo dne 24. in 25. septembra, dobro potekajo. Že zdaj pripravljajo potrebne prostore, v katerih bodo razstavili in prikazali uspehe delovanja zadruge v zadnjih letih. Razen novih strojev bodo prikazani še uspehi v poljedelstvu, sadjarstvu, živinorejstvu itd.

Na področju zreške kmetijske zadruge imajo že 98 radioaparatorov, kar je velik napredek za te kraje. Ta postava že bolj oditen, če povemo, da pred drugo svetovno vojno dosti ljudi iz teh in višjih pohorskih krajev skoraj da ni vedelo, kakšen je t stroje, saj so še v večjih krajih bili redki, ki so jih imeli. L. V.

Zdravstvena anketa v Šoštanj

Zavod za socialno zavarovanje v Šoštanju je pred nedavnim organiziral v Tovarni konfekcije in gumbov anketo o zdravstvenih in socialnih razmerah tamkaj zaposlenih delavk. Na osnovi rezultatov te ankete, ki bo kmalu temeljito obdelana, bodo v podjetju lahko pričeli sistematično odpravljati različne pomanjkljivosti.

SLIČICA Z MARIBORSKE ULICE

»Ata, denar ti pada iz žepa!«

Poltema. Jok otroka. Pijani koraki pod drevesi ob pločniku. Vmes tarnanje odrasle osebe. Pa spet jok.

Ustavil sem se. Skoraj hkrati z menoj je prav tako storka starjša ženska na nasprotni strani mestne periferne ulice. Potem sva menda oba pogledala v smeri bližnjega bifeja; skozi odprta vrata je svetilka metala snop svetlobe na slabo razsvetljeno pot. Kaj ji je rojilo po glavi, ne vem, verjetno pa se je z menoj vred jezila na zavajeno točajko, katere brezvestnost je bila že večkrat predmet ostre razprave na številnih terenakih sestankih. Njena »odlika« je pad lov za denarjem, pa čeprav na račun človeka, ki je alkohola zaužil že daleč čez mero.

Znova sem zapljal pogled v temni postavi, ki sta se mi počasi čedalje bolj približevali. Večja in majava spredaj, manjša pet ali šest korakov za njo. Mati je bila bržčas poslala otroka po očeta. Matič kazalec na moji ur se je bil že močno približal številki deset. Le kako dolgo je moral matič sedmih, osemih let jokati v bifeju, da se je oče končno zamajal iz njega na ulico?

Ko sta bila oba že kakih deset metrov mimo mene, sem se napolnil dalje. Pa nisem napravil pet korakov, ko sem zaslišal:

»Ata, denar ti pada iz žepa!

Mali se je jokaje sklanjal, si z eno roko brisal soize, a z drugo pobiral s temnih tal očeteve novce. Prav gotovo niso bili lahko zaslužen. Toda stari je dalje nekaj vesleji iz žepa, hkrati stresa denar in se zadiral: »Tiho, pubec smrkavi, ko te nihče ni vprašal za svetišče!«

Prišlo me je, da bi nekaj storil. Pa me je prehitela starejša ženska, ki je dotlej stala na drugi strani ulice, tedaj pa pohitela čez njo proti pijanemu možakarju in malodane zakričala vanj:

»Ti, pijanec nesramni, je sploh kaj očeta v tebi? Ali imaš kaj srca? Namesto da bi ...«

Ni mogla dalje. Prekinil jo je bil matiček. Upri se je vanjo z drobnimi rokami in jo želez odinjal. Intel je in jo gledal neprijateljako, ko da bi ji hotel reči:

»Pojdj stran, to je moj oče!«

Ženska ga je nemo pogledala. Bil je raztrgan, bos, skuštran, suhljat, morda pedhranjen. Še sama je zahtela in skorajda stekla po ulici naprej.

Potem se je nadaljevalo Oče spredaj, mali nekaj korakov za njim. Jok in pijano tarnanje sta se izgubljala v temi. In ko sta bili postavi še precej odmaknjeni, se je otrok znova sklonil in močneje zahtel:

»Ata, denar ti pada iz žepa! ...«

Vj. K.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

POSVET FUNKCIONARJEV »PARTIZANA« SLOVENIJE V KRANJSKI GORI

Letos porast članstva

Od 2. do 4. septembra je bil v Kranjski gori letni posvet zbora okrajnih predsednikov, načelnikov in tajnikov TVD »Partizana« ter članov Izvršnega odbora. Posvetovanju sta prisostvovala tudi Zoran Polič, član Izvršnega sveta LRS ter predsednik »Partizana« — zveze za telesno vzgojo — Jugoslavije tovariš Mikšič.

Navzoči so ugotovili, da je število članstva v Sloveniji letos zelo naraslo, tako da ima »Partizan« trenutno okrog 50.000 članov, ki se udeležujejo v 260 društvih. Čeprav je bilo letos 93 tečajev za voditelje, pa se še vedno kaže pomanjkanje požrtvovalnih članov, ki bi vodili posamezne vrste. To je že stalni problem naših telesnovzgojnih organizacij, katerega še ne morejo rešiti. Zveza se trudi, da bi pomagala društvom: pri-

reja tečaje za voditelje in prednjake, vendar jih še vedno ni dovolj. Kako rešiti to pomanjkanje, se navzoči niso mogli zediniti. To jim radi verjamemo, saj kljub tečajem ni moč spraviti skupaj toliko vodnikov, da bi zadostovali za normalen potek telesnovzgojnih ur.

Se ena razveseljiva ugotovitev: številna manjša društva na podeželju in v delavskih centrih so se notranje okrepila, tako da danes ni več vprašanje njihovega obstoja, temveč samo vprašanje možnosti nadaljnega širjenja. Posebno so se izkazala in napredovala društva, ki so sprejela kot osnovo svojega programa sklepe okrajnih predsednikov in tajnikov leta 1954. Sklepi iz Kranjske gore, kjer je bil ta posvet, so v praktični uporabi pokazali, da so popolnoma pravilni in predvsem dobro napolnili za delo osnovnih organizacijam »Partizana«. Kjerkoli pa se društva niso ravnala (takih primerov je bilo na žalost

še precej) po teh sklepih, se delo ni moglo dobro razvijati, odnosi odgovornih političnih, upravnih in gospodarskih činiteljev do telesnovzgojnih organizacij pa na podlagi takega dela niso bili taki kot bi lahko bili v drugačnih razmerah (povsem pravilno).

V zvezi s tem vprašanjem so udeleženci sklenili, da bodo sklepi zbora predsednikov in tajnikov avgusta lanskega leta v Kranjski gori, tudi v bodoče — razen statuta »Partizana« Jugoslavije — osnovno napolnili v delu telesnovzgojnih društev. Sklenili so, da je najbolje, če vsa društva »Partizana« ponovno obdelajo s svojim članstvom vse sklepe in se po njih ravnajo.

Nadaljnje sklepe in obširnejše poročilo bomo objavili v jutrišnji številki.

VATERPOLO Nov državni rekord na 200 m prsno

Split, 5. sept. V kvalifikacijskem tekmovanju za prvenstvo zvezne vaterpolo lige je splitski Jadran sinoči premagal vaterpoliste KPK s Korčule 4:0 (2:0). Dinka Jeničević (Korčula) je dosegla nov državni rekord na 200 m prsno s časom 2:59,5. Poudariti je treba, da je dosegla rekord kljub temu, da ni imela ustreznih konkuren-

SE O PIVALNEM PRVENSTVU SLOVENIJE

Prvo preizkušnjo so dobro prestali

»Dajmo, Ljubljana, dajmo, Ilirija, je bilo sluhati glasove okrog novega bazena v Vidmu-Krškem. Zakaj ravno v Krškem? Zato ker je bilo tu pred dobrim tednom VII. republiško prvenstvo v plavanju. Plavalna zveza Slovenije je iz propagandnih vzrokov zaupala organizacijo jubilejnega prvenstva najmlajšemu klubu v Sloveniji — »Celulozi« iz Vidma.

Moški plavalci Celuloze so dosegli — kljub pomanjkanju rutine — precejšnje uspehe na raznih tekmovanjih. Zato ni čudno, če je najvišji plavalni forum v naši republiki sponzor organizacijo njih kluba. Mladki klub je izpolnil pričakovanje. Kljub nekaterim pomanjkljivostim je bilo prvenstvo zelo dobro organizirano, saj so bili vsi udeleženci zadovoljni s stanovanjem, prehrano in tekmami. Če pa je bilo kaj narobe na tekmovanju samem, mladega kolektiva plavalnega kluba »Celuloza« ne moremo zato preostro presojevati (s tem tudi popravljamo malo pretirano sodbo našega sodalavca o organizaciji jubilejnega plavalnega prvenstva, opomba uredništva).

Upamo, da je »Celuloza« dobro izkoristila to prvenstvo kot propagandno sredstvo. Verjetno jim je to uspelo, saj je bilo na zaključnih borbah okrog 1000 gledalcev. To število jim

3026

VSEM KOLEKTIVOM IN DELOVNIM LJUDEM PRIMORSKE CESTITA OB PRAZNIKU PRIMORSKIH OKRAJEV

Okrajna zadružna zveza Šempeter pri Gorici

K OBCINSKEMU PRAZNIKU RADEČ IZREKAMO TOPLE ČESTITKE VSEM DELOVNIM LJUDEM RADEČ IN OKOLICE

DELOVNI KOLEKTIV

PIETIE RADEČE

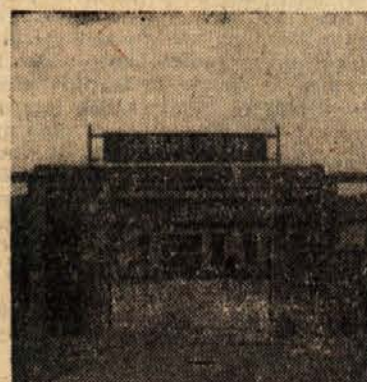
DELOVNI KOLEKTIV

Splošnega trgovskega podjetja Radeče

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM RADEČ IN OKOLICE K OBCINSKEMU PRAZNIKU!

Vsemu prebivalstvu goriškega okraja in Slov. Primorja čestita za 6. september, praznik primorskih okrajev

AGROSERVIS

SEMPETER PRI GORICI

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA Crvena zvezda ima 4 točke prednosti

Tretje kolo jesenskega dela zvezne košarkarske lige je prineslo najzanimivejše rezultate na letošnjem prvenstvu. Izmed petih favoritov so bili štirje poraženi. Edino »Ljubljana« je na tujem igrišču premagala poslednjega na lestvici »Maribor« s precej tesnim rezultatom 81:72. Lokomotiva je v Zagrebu premagala Crveno zvezdo z 59:57. BSK pa Mladost v Beogradu z 69:61.

LESTVICA table with columns for team name, games played, wins, losses, and points.

NOGOMETASI I. CONSKE LIGE IN OBEH SLOVENSkih LIG SO STOPILI NA »MEJDAN«

V začetku presenečenja

Z več ali manj nestrpnim zanimanjem smo pričakovali začetek jesenskega nogometnega prvenstva, ki je bilo v nedeljo prvič na sporedu. Prognoze so bile — vsaj za prvo consko ligo, ki je sedaj pri nas v sredini zanimanja — precej različne in res smo se nekoliko usteli. Prišlo je do nekaterih presenečenj v vseh treh ligah, kjer sodelujejo slovenske nogometne enajstovice.

Ko so zvečer zabrnele telefoni in smo sprejeli prva poročila, kar nismo mogli verjeti lastnim ušesom: 8:1... 1:6... 3:0... 2:1... Doseženi so bili nadzve visoki rezultati, naši nogometasi so bili torej izredno učinkoviti!

Od slovenskih enajstovic je prvi conski ligi so v nedeljo nastopile le tri. Dve sta bili uspešni in sta pobrali ves izkupiček. V prvi vrsti je treba omeniti izredno presenetljiv rezultat, ki ga je dosegel Branik v Mariboru proti »Novi Gorici«. Tudi največji pesimisti se niso nadejali takšnega poraza Goričanov. Toda igrali so izredno slabo in visoko izražena zmaga Branika je povsem zaslužena. »Ljubljana« je doma le s težavo zlezla skozi »šivankino uho« v tekmi proti favoriziranemu Rečanom. Točki pa sta ostali v domaćem arhivu. In to je veliko vredno. Start je bil torej uspešen! Drugo presenečenje v tej ligi je visoka zmaga »Sparta« nad Segesto v Sisku. Res da si je Segesta šele s kvalifikacijskimi tekmami priborila vstop v consko ligo, toda visok rezultat je dovolj zgovoren: »Sparta« bo igral v prvi conski ligi veliko višje. Več ali manj pričakovana zmaga Tršačevke nad Karlovcem govori o kvaliteti Zagrebčanov, zato moštva, pozor! Šale v letošnjem tekmovanju ne bo!

Najzanimivejši tekmi med Lokomotivo in Odredom ter Sibenikom bosta na sporedu med tednom — kajti Odred in Metalac sta nastopila v tekmovanju za pokal FLRJ — težko pa je predvideti zmagovalca. Bomo torej videli...

»Nižjerazredni« slovenski igrači merijo svoje sile letos v ljubljansko-primorski in mariborsko-varaždinski (ne hrvaško-slovenski ligi, kot jo nekateri zmotno imenujejo!) ligi. Med »zapadnjaki« je bilo zelo živahno. Slovan je močno presenetil kranjski Triglav s krepko zmago na svojem igrišču in s tem načel vprašanje, ali bo Triglav brez težav kandidiral za naslov prvaka. Tekmi med Postojno in Izolo ter Taborom in Krkimom sta se končali s pričakovanimi rezultati. Presenetljiva pa je zmaga novince Mladosti nad »stara« Aurora v Kranju.

Pri »Stajerskih« so nas slovenska moštva vsaj delno razočarala. Predvsem velja to za Nafto in Soboto, ki sta izgubili srečanja na lastnih tleh. Prav tako se ni v dvoboju med trboveljskim Rudarjem in Mariborom nihče posebno izkazal. Najuspešnejši je bil še Kladivar s krepko zmago nad Bratstvom iz Hrastnika. — Prvo kolo pa je jasno pokazalo, da s hrvaškimi enajstovicami ne bo šale.

Prvi utrinki so torej za nami. Precej bo še srečan do konca prvenstva, upamo, da bodo slovenski nogometasi izboljšali trenutno formo, kajti začrtani z njimi še nismo zadovoljni.

PLAVANJE

Najboljši letošnji čas

Budimpešta, 5. sept. (MTI) Druga dne tekmovanja plavalcev in plavalke iz Nizozemske, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Romunije, Poljske in Madžarske je Medžar Zaborski preplaval 1500 m prosto v času 18:45,6, kar je najboljši letošnji svetovni čas na tej progi.

Ostali važnejši rezultati: moški: 200 m metuljček: Tumpek (M) 2:29,0 (nov madžarski rekord), 300 m prsno: Huntasi (M) 2:41,9; ženske: 100 m prosto Gyenyev (M) 1:05,4, 100 m metuljček: Voorbij (Niz) 1:14,2, R. Sekely (M) 1:15,4 (nov madžarski rekord).

MEDNARODNI TURNIR V GÖTEBORGU

Fuderer in Rabar v borbi za velemojstrski naslov

Domáci časopisi smatrajo, da se bo Fuderer gotovo nvrstil v nadaljnje tekmovanje in dosegel velemojstrski naslov. Rabar še »visi v zraku«

Po tridnevem odmoru se danes v Göteborgu s XIII. kolom nadaljuje mednarodni turnir. Do konca turnirja je ostalo še devet kol. Tisti, ki so zasedli visoka mesta, se nadejajo, da jih bodo obdržali, tisti na slabših mestih pa so prepričani, da še niso izgubili vseh nad.

Med optimiste sodi predvsem Najdorf. Po X. kolu je imel na lestvici le tri točke, zaradi česar so obupali tudi najbolj goreči argentinski navijači. Zmagi v naslednjih dveh kolih nad Szabom in Donnerjem pa sta pokazali, da njegova samozavest še ni omajana. S petimi točkami se je približal sredini lestvice in dohitel Gellerja.

Najdorf se je razveselil, ko je v XI. kolu njegov nasprotnik Szabo prezrl neki manever in izgubil važnega kmeta. Takoj je sporočil svojim rojakom veselo vest: Glejte. Jaz dobivam. V finišu bom pokazal, kaj znam.

Brez dvoma je, da utegnejo v finišu nastati številne spremembe v vrstnem redu na lestvici. Za Pannoja na primer ne menijo, da bo obdržal drugo mesto, ker ga ogrožajo Fuderer, Keres in drugi. Nekdanji mladinski svetovni prvak bi bil verjetno zadovoljen v končni razvrstitvi z nižjim mestom, vendar pa nikakor izpod devetega. Sovjetski sekundanti so zelo zaskrbljeni nad neuspehom uradnega prvaka Gellerja, ki je dolejš utrpel tri poraze in si priboril le dve zmagi, tako da nima niti 50 odstotkov možnih točk. Z velikim upanjem in z veliko skrbjo pričakujejo 23. september, ko bo mednarodni turnir končan.

Da se bo Fuderer kvalificiral za turnir kandidatov in da si bo priboril velemojstrski naslov, so prepričani ne le naši, temveč tudi tuji šahovski krogi. Švedsko časopisje hvali predvsem igro Bronsteina in Fudererja ter jima povesča največ člankov. Do konca turnirja se bo Fuderer pomeril še s Szabom, Donnerjem, Petrosjanom, Keresom, Spaskim, Gellerjem, Ilivickim, Bronsteinom in Pachmanom.

Kar zadeva Rabarjevo končno uvrstitev, vlada še popolna negotovost, saj je z doslej doseženimi 50 odstotki možnih točk sredi tabele, torej »na pol poti«. V naslednjih kolih se bo pomeril z Bronsteinom, Pachmanom, Medino, Bisguierjem, Pacnom, Pilnikom, Najdorfom in Guimardom. V XV. kolu bo prost.

Računajo, da bo 11 do 11,5 točke zadostovalo, da se bo tekmovalec uvrstil med prvo deveterico. Ker pa ima sedaj Rabar na lestvici 6 točk, mora v preostalih partijah nabrati 5 do 5,5 točke. Praktično se seveda da to uresničiti, saj je med prihodnjimi nasprotniki Rabarja nekaj takih, pri katerih lahko računa s celo točko (Medina, Bisguier, Guimard), vendar le v primeru, če se bo izogibal remi-variantam in igral z vso energijo.

O. N.

Naznanjamo žalostno vest, da je preminil naš dragi mož, oče, sin in brat

Janez Prašnikar

Pogreb bo v sredo, 7. septembra 1955, ob 16. uri v Zagorju.

Zalujoči: žena LOJZKA, hčerka JANJA, starši, bratje in sestra

Po dolgotrajni bolezni je preminil v 28. letu starosti tovariš

Janez Prašnikar

Obveščamo vse člane množičnih organizacij, da bo pogreb pokojnika v sredo, 7. septembra 1955, ob 16. uri iz hiše žalosti v Zagorju ob Savi.

Sorodnikom umrlega izrekamo iskreno sožalje.

Občinski ljudski odbor Zagorje ob Savi SZDL — Občinski komite ZK Občinski odbor ZB NOV Občinski ljudski odbor ZVVI Občinski komite LMS

DNEVNE NOVICE

Če hočete kvaliteto, zahtevajte samo znano »JELA« kopalno sol. Osvežuje telo, dehidrira in krepi vaše živce. »FLEX« mora biti vedno doma! Zajamčeno neškodljiv za čiščenje mastnih madežev iz tkanin, usnja itd. »FLEX«. Pazi na zaščitno znamko »FLEX«.

PREDAVANJA

Slovensko kemijsko društvo vabi svoje člane, zdravnike in ostale zainteresirane, da se udeležijo predavanj doc. dr. Kristofa Tamna iz Basia, ki bo v petek, dne 9. t. m. Prvo predavanje z naslovom »Kemija hormonov skorje nadledvične žleze« bo ob 11. uri v predavalnici Kemijskega inštituta »Boris Kidričič« SAZU, Ljubljana, Hajdrihova ulica 19. Drugo predavanje ima naslov »Glikosidi, ki delujejo na srce« in bo ob 18. uri v predavalnici Patološko-anatomskega inštituta Medicinske visoke šole, Ljubljana, Zaloška cesta 4. Člane Kluba kulturnih delavcev vabimo na predavanje tov. Borisa Zihlerja: Potovanje po Sovjetski zvezi, ki bo danes 6. sept. ob 21. uri, poi 21. uri.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za torek, 7. septembra.
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.
5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska - 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi - 7.10 Zabavna glasba, vmes reklame - 7.30 Gospodinski nasveti - 7.40 do 8.00 Vedre melodije - 12.00 Opoldanski spored lahke vokalne in instrumentalne glasbe - 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.00 Kmetijski nasveti: Kontrola proizvodnosti - gibalo napredne živinoreje - 13.10 Glasbeni mozaike (pester spored operne in solistične glasbe) - 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike: Viri atomske energije - 14.40 Violinisti Slavko Zimšek in pianistka Breda Rajhova iz Maribora izvajata popularne skladbe za violino in klavir - 15.15 Zeleži ste - poslušajte! - 16.00 Utrinki iz literature - Robert Merle: Weekend in Zuydcoot, II. del - 16.20 V svetu opernih melodij - 17.15 Zabavna in plesna glasba, vmes reklame - 18.00 Zdravstveni nasveti - 18.10 Foje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skobrneta - 18.30 Sportni tednik - 19.00 Zabavna glasba - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 »Po Koroški in Prekmurju« (pisan spored slovenskih narodnih pesmi) - 20.30 Tedenski notranje-politični pregled - 20.40 Koncert pianista Freddyja Doska iz Zagreba - 21.00 Radijska igra: Irwin Shaw: Pokopajte mrtve - 22.15 do 23.00 Igramo vam za ples - 22.15 do 23.00 UKV program: Nočni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 227,1 m (Prenos iz Zagreba).

VESTI IZ MARIBORA

Umetnostna galerija. I. mednarodna grafična razstava v Mariboru. - Razstava je prispela iz Zürichsa s posredovanjem beograjskega kluba ARTA. Na njej so zastopani švicarski, holandski, ameriški in jugoslovanski umetniki. Razstava je odprta dnevno od 10-18 od 4. sept. do vključno 18. septembra.

DEZURNA LEKARNA

Torek, dne 6. septembra 1955: lekarna »Studenti«, Gorkega ulica 18.
Sreda, dne 7. septembra 1955: lekarna »Centers«, Gosposka ulica 12.

DROBNI OGLAS

MIZARSKO DELAVNICO, popolno, z vsemi stroji, v obratu, ugodno prodam. Informacije od 8-12 pri Kuprešaninu, Ulica 29. novembra 45. 17883
VEC KOVINOSTRUGARJEV sprejme takoj tovarna »Indos«, Ljubljana, Moste, Ob železnici. 3037
PREKLICUJEM veljavnost izgubljenega spravevala Metalurško-industrijske šole na Jesenikah za leto 1953-54. - Janez Kalan, Skofja Loka. 7272

ZAHVALA

Sindikalna podružnica in kolektiv Železarne Ravne se v imenu našega sodelavca tovariša IGNACA NAGLIČA pristočno zahvaljuje prof. dr. Lavriču, primariju dr. Der-gancu, zdravniku dr. Zdraviču in zdravnici dr. Janžekovičevi ter ostalemu medicinskemu in strežnemu osebju za ves trud, ki so ga mu ob priliki zdravljenja nudili in mu rešili življenje, družini pa skrbnega očeta.

SINDIKALNA PODRUŽNICA
ŽELEZARNE
RAVNE NA KOROŠKEM

»DELTA«, TOVARNA PERILA IN KONFEKCIJE - PTUJ razpisuje po sklepu upravnega odbora dve mesti:

šefa komerciale

absolvent ekonomske srednje šole z najmanj 5 let prakse, ali trgovski pomočnik tekstilne stroke z najmanj 15 let prakse in verziran v vseh pisarniških delih

tekstilnega tehnika

za vodjo konfekcijskega laboratorija, absolvent tekstilnega tehnikuma, s prakso in ki ima veselje do konfekcijske stroke

Pismene ponudbe je treba poslati do 15. septembra 1955. 3034

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE - AJDOVŠČINA
bo dne 8., 9. in 10. septembra 1955

razprodajalo

VPREŽNI VOZNI PARK:

6 konj, 4 težke vozove-gumarje, več lahkih in težkih navadnih voz, primernih za gozdna dela, vleke, sani, vprego ter ostalo konjsko opremo

Dalje razne stroje kot:

slamorenzico, ročno stiskalnico za seno, mlin za konjsko zob itd.

Razprodaja bo ob 9. uri. - Interesenti si predmete lahko ogledajo dnevno od 10. do 12. ure, vse informacije pa daje komercialni oddelek podjetja.

UPRAVA PODJETJA

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
RAZPISUJE ABOBNA ZA SEZONO 1955-1956

Abonentom se ponujajo v razmerju s priložnostnimi obiskovalci še nove ugodnosti: večji popust (10% namesto dosedanjih 5%) in možnost plačevanja v treh obrokih.
Razpisani redi: Premieraci, Torek, Cetrtek, Sobota (po globoko znižanih cenah), Nedelja (popoldanski), Srednjeveški (po najnižjih enotnih cenah).
Vpisovanje za stare abonente od 5. do 11. septembra 1955, za nove od 12. do 18. sept. pri dnevni blagajni (glavni vhod v gledališko postojpe) od 16. do 19. ure, ob nedeljah od 10.30 do 12. - Starim abonentom se hranilo dosedanj sedeži do nedelje, dne 11. septembra 1955 do 12. ure. - Uprava.

Obvestilo

ODBOR ZA PROSLAVO
11-LETNICE OSVOBODITVE
PAKRACA

Odbor za proslavo enajste obletnice osvoboditve Pakraca obvešča, da bodo v okviru proslave desete obletnice osvoboditve domovine, 15. septembra t. l. v Pakracu velike ljudske slovesnosti, posvečene spominu na dneve, ko so enote NOV pred enajstimi leti prikvratile osvobodile Pakrac in Ljupko.

V okviru teh svečanosti bodo v Pakracu odprli krajevni muzej in odkrili spomenik padlim borcem NOV.

Pozivamo vse udeležence NOV iz tega kraja in udeležence v bitki za osvoboditev Pakraca in Ljupke, naj se udeležijo proslave. Hkrati obveščamo družina padlih tovarišev, ki so pokopani na glavnem pokopališču v Pakracu in v neposredni okolici Pakraca, da bodo 11. septembra prenešeni posmrtni ostanki teh tovarišev s terena, kjer so sedaj pokopani, v novo skupno grobnico na Trgu Borisa Kidriča, ki bo odkrita dne 13. septembra ob 10. uri dopoldne. Sorodniki padlih tovarišev, ki iz kakršnihkoli razlogov ne utegnejo prisostvovati prenosu posmrtnih ostankov in odkritju spomenika, lahko pisмено dostavijo odboru svoje morebitne želje.

Odbor za proslavo enajste obletnice osvoboditve Pakraca. 2206

Veliko denarja lahko dobite, če kupite srečko Jugoslovanske loterije.

Upravni odbor

Splošne bolnišnice narodnega heroja dr. M. Stojanovića v Zagrebu

RAZPISUJE NATEČAJ

za šefa oddelka za otroške bolezni

Kandidati so lahko specialisti za otroške bolezni z najmanj 10 let službe na otroških klinikah, ali v večjem oddelku za otroške bolezni v bolnišnicah.

Plača po uredbi o zvanjih in plačah osebja v zdravstvenih ustanovah. Dopolnilna plača po pravilniku bolnišnice.

Prošnje je predložiti v ravnateljstvu bolnišnice do dne 20. oktobra 1955. 2552

VSEM DELOVNIM LJUDEM RADEČ IN OKOLICE
ČESTITA K OBCINSKEMU PRAZNIKU

Mestna klavnica in prekajevalnica, Radeče

3030

Kupimo

STROJ ZA REZANJE PAPIRJA

format 72-100

TISKARSKI STROJ »AMERICAN FORMAT« - dvojni kvart

V POŠTEV PRIDE NAKUP IZ PRIVATNEGA, PA TUDI IZ DRŽAVNEGA SEKTORJA.

Ponudbe pošljite na

»KAMENSKO«

TOVARNA OBLEKE IN PERILA - ZAGREB

RELJKOVIČEVA 8 - KOMERCIALNI ODELEK 2212

Razglas

V pisarni Ljudske univerze v Ljubljani je do 10. septembra vpisovanje v tečaj: tujih jezikov (angleškega, francoskega, italijanskega, nemškega, španskega in tudi drugih važnih evropskih jezikov, če se prijavi zadostno število interesentov). Tečaj bo navadni, intenzivni in izpopolnjevalni konverzacijski. Tečaj poslovne korespondence v tujih jezikih (angleške in nemške), tečaj esperanta in tečaj slovenskega jezika.

Opozorilo: Vpisovanje v posamezne tečaje se zaključuje pred 10. septembrom, t. j. takrat, ko bodo številčno zasledeni, ker je število v posameznih tečajih omejeno. 3023

Žrebanje Jugoslovanske loterije bo v soboto, dne 10. septembra 1955, ob 16 na Trgu padlih borcev v Postojni.

Natečaj

za sprejem novih študentov na Inštitut za telesno vzgojo v Beogradu v šolskem letu 1955/56

Natečaja se lahko udeležijo maturanti gimnazij, srednjih šol za telesno vzgojo in učiteljske z opravljenim zrelostnim izpitom, ki niso starejši od 27 let in izpolnjujejo tudi ostale pogoje.

Prijave za natečaj je treba osebno ali prek pošte izročiti priporočeno direkco Inštituta (Deligradska 27) do zaključno 20. septembra 1956. K prijavi je treba priložiti:

1. Izvirno spravevalo o opravljenem zrelostnem izpitu, izpisek iz matične knjige, tri fotografije 6x9, eno v telovadni obleki, kratke življenjepis, podatke o urejeni vojaški obveznosti, naslov.

Pri sprejemnem izpitu se ocenjuje telesna sposobnost kandidata v hitrem in vztrajnostnem teku, skoku v višino, metu krogle, plavanju po vrvi, plavanju in orodnih vajah.

Sprejemni izpit in zdravniški pregled bosta od 21. do 25. septembra 1955. Kandidati, ki izpolnjujejo te pogoje, lahko dobe stipendijo. Nastanitev v študentskem domu je zagotovljena.

Iz direktorja Inštituta za telesno vzgojo v Beogradu št. 3296/55. 2195

KINO »KOMUNA«

Brazilski film

»Sinha Moca«

Tednik. Filmake novosti št. 36. Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Eliane Lage in Anselmo Duarte. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »UNION«

Premiera angl. filma »Pikova dama«. Tednik: Filmake novosti št. 36. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavnih vlogah Anton Walbrook in Yvonne Mitchell.

KINO »VIC«

Premiera amer. filma: »Sodnik Timberlaine«. Predstave ob 16, 18 in 20. - V glavni vlogi Spencer Tracy, Katherine Hepburn. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 14 dalje.

KINO »SOCA«

Franc.-ital. film: »Pred potopom«. Brez tednika. - Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi Bernard Blier, Marina Vlady.

LETNI KINO »BEZIGRAD«

Brazil. film: »Sinha Moca«. Brez tednika. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. - Prodaja vstopnic v kinu Soča od 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»Banditi Korzike«

V glavni vlogi Paula Raymond in Richard Greene. Režija: Ray Nazzari. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški film

»BANDITI KORZIKE«

V glavni vlogi: Paula Raymond in Richard Greene. Režija: Ray Nazzari. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje

UPRAVNI ODBOR

KMETIJSKE ZADRUGE VOLIČINA V SLOV. GORICAH

razpisuje delovna mesta za:

upravnika — knjigovodjo-kinjo — administratorja-ko — poslovodjo-kinjo gostilne — poslovodjo klavnice-mesnice — šoferja (mehaničarja)

Plača po uredbi odnosno po dogovoru. Ponudbe je treba poslati na gornji naslov do 15. t. m. 3033

MESTNI LJUDSKI ODBOR MARIBOR

razpisuje

natečaj za idejni osnutek spomenika NOB v Mariboru

Natečaj je splošen, jugoslovanski in anonimen ter se ga lahko udeležijo vsi jugoslovanski državljani.

Razpisani pripomočki so na razpolago pri Svetu za prosveto in kulturo MLO Maribor, Ulica heroja Staneta 1/I. proti plačilu zneska 1000 din, ki bo vrnjen po predložitvi osnutka.

RAZPISANE SO TRI NAGRADE:

1. nagrada 250.000 din
2. nagrada 150.000 din
2. nagrada 100.000 din

Za odkup je predvidenih 160.000 din, in sicer bosta odkupljena največ 2 osnutka.

Rok oddaje osnutkov je 30. november 1955.

M-461

Heyerdahl

SE PRIPRAVLJA NA NOVO ODPRAVO

Norveški raziskovalec in znanstvenik Thor Heyerdahl, ki je s svojo odpravo Kon-Tiki pred 8 leti zaslovel po vsem svetu, se pripravlja v septembru na novo odpravo. Tokrat namerava z norveškimi parnikom »Bjelland«, ki so ga nalašč zanj posebej opre-

štela bo 26 članov, med katerimi bodo znanstveniki iz štirih dežel

milli, obiskati Polinezijske otoke v Tihem oceanu.

Njegova odprava bo štela 26 članov, med njimi bo njegova žena Yvonne, dva njegova otroka in več uglednih znanstvenikov iz štirih dežel. Najprej bo ladja prevozila Atlantski ocean in v Panamskem prekopu sprejela na krov ameriške in čilske udeležence odprave. Od tod bo odpotila po najkrajši poti k Velikonočnim otokom na vzhodnem področju Polinezijskega otočja. Ko bodo znanstveniki na Velikonočnih otokih končali svoje delo, bo ladja odpotila naprej na otoke Pitcair, na katerih namerava

Heyerdahl iskati ostanke starih svetilšč. S teh otokov se bo odprava napotila prek francoskega Mangarewa in Buabuaka k otokom Marquesas, kjer se je Heyerdahl v letih 1937 in 1938 pripravil na svojo prvo odpravo. Zadnja postaja pred vrnitvijo v domovino bodo Kokosovi otoki kakih 500 kilometrov jugovzhodno od Kostarike.

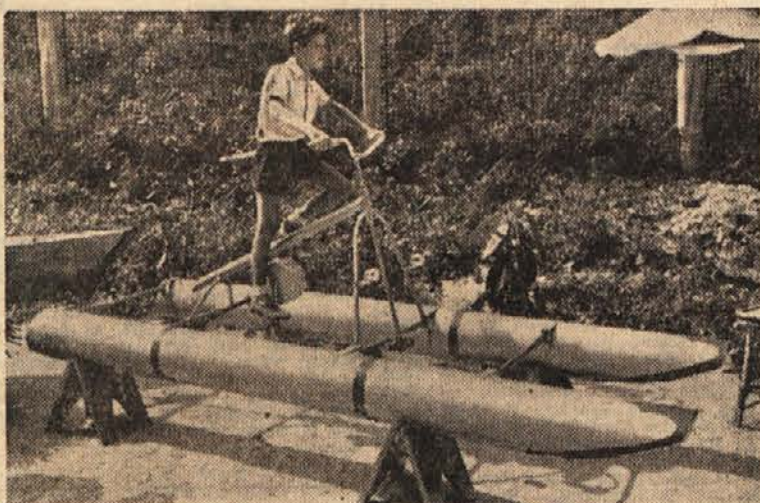
Odpravo bo financiral izključno Heyerdahl. Denar namerava zbrati s prodajo svoje knjige, ki jo bo napisal takoj po odpravi, in z uporabo svojih raziskav in dognanj. Razen tega pa ga bo spremljal na novi odpravi norveški fotograf Erling Schirven, ki bo posnel barvni film o njej. Odprava se bo ukvarjala po naročilu ameriškega meteorološkega urada in kalifornijske univerze tudi z meteorološkimi in oceanografskimi raziskavami. Iz vseh teh virov upa njen vodja zbrati toliko denarja, da bo kril stroške.

Konec nevarnega zločinca

Varnostne oblasti štirih indijskih držav so celih 27 let zasledovale drznega zločinca Mana Singha, ki je imel s svojo tolopo na vesti 185 umorov ter več sto roparskih napadov in ugrabitev. Šele prejšnji teden ga je policija izsledila in v spopadu ubila. Zasačili so ga pri Bindu južno od Agre. Policiji se je postavil po robu in je bil v spopadu ubit.

Največja vojna ladja

Pravkar dograjena ameriška letalonosilka »Forrestal« je že zaplaval na morje in v kratkem jo bodo preizkusili. Prvo vožnjo so morali zaradi tornada odgoditi. Stroški za to največjo vojno ladjo sveta so znašali 372 milijonov dolarjev. Posadka šteje 3826 mož. Približno toliko je vojakov v precej močnem vojnem pluku. Ladja ima velikanske hangarje, v katerih je prostora za 90 letal. Njeni krovovi so tako veliki, da se lahko hkrati dvigne z njih dvojice letal. »Forrestal« je s svojimi 59.650 tonami kot rečeno največja vojna ladja sveta.

Komunalno gospodarsko podjetje »Zabavni park« iz Novega Sada je razstavilo na zagrebškem velesejmu prototip »hidro bicikla«. Ta prvi stane 120.000 din, če pa bo podjetje dobilo interese, jih bo začelo izdelovati serijsko, pri čemer bi bila cena veliko nižja. Brzina je 10 km na uro.

S čolnom iz Anglije v Indijo

Pustolovske zgodbe je pripovedoval 51-letni Dave Robertson, ki je prijadral s svojim osm metrov dolgim čolnom iz Anglije v svoj rojstno mesto Hopetown v Britanski Zahodni Indiji. Med vožnjo sta ga zajela dva silna orkana, ki sta povzročila v nekaterih ameriških državah veliko opustošenje. Robertson je bil prej mornar. Ze drugi dan, ko se je s čolnom vozil po morju, je nastal vihar. Vrglo ga je ob drog, na katerem je imel pritrjeno jadro, da si je zlomil dve rebri. Komaj se je rešil iz enega orkana, že je prihrumel drugi. Z viharji se je boril dva tedna. Njegova vožnja po morju je trajala 68 dni.

Napovedujejo lepo in toplo jesen

Avstrijski meteorolog dr. Leopold Kletter pravi, da je povzročil letošnje nestanovitno, večinoma deževno vreme v poletnih mesecih z mnogimi nevihtami visok zračni pritisk nad Azori, ki je važen in odločilen za vreme v Evropi. Do njegovih vdorov ni prišlo neposredno nad srednjo Evropo, kakor druga leta, ko je bilo vreme poleti večinoma lepo, marveč dalje na severu proti Angliji, Severnemu morju in severni Evropi. Severni zračni tokovi so prinašali letos poleti Evropi hladne oceanske gmote in z njimi nestanovitno vreme.

Podobno vreme kakor letos poleti je bilo v letih 1936, 1939, 1949, 1951 in 1953. Od 9. do 14. avgusta je zajel azorski visoki pritisk Angleške otoke in severno morje tja do severne Skandinavije in Spitzbergov. Posledica tega je bilo slabo vreme v srednji Evropi, na področju Alp pa skoraj tri dni trajajoče deževje. Vsi pritoki Donave so močno narasli in v Avstriji so imeli poplave.

Po mnenju dr. Kletterja bo vreme jeseni bistveno drugačno. Že od začetka leta vidimo, da so se na koledar navezani vdori hladnega zraka kasneli najmanj za tri tedne. Razen tega kaže, da letos na vreme v Evropi močno vpliva 60 in 65-dnevni vremenski ritem. Približ-

no vsakih 80 dni imamo nizek zračni pritisk in naš kontinent zajame za 3 ali 4 tedne hladen zrak. Prvikrat se je začelo takšno vreme 22. februarja. Trajalo je do 20. marca in povzročilo neprijetno marčno zimo. Drugi vdor mrzlega zraka se je začel 16. maja in trajal je do 15. junija. Z deževnim vremenom v začetku avgusta se je menda začel tretji val hladnega vremena v srednji Evropi. V avgustu je bilo v glavnem vreme enako kakor v juniju in juliju, in dr. Kletter pravi, da je treba računati s stanovitnejšim in lepšim vremenom z kasnelimi pasjimi dnevi šele v septembru. Nestanovitnemu in hladnemu poletju naj bi torej sledila toplejša jesen. Prvi dnevi so pokazali, da utegne biti ta vremenska napoved točna. Ne ujema pa se povsem z napovedjo drugih avstrijskih vremenoslovcev, ki smo jo objavili konec avgusta.

Naš znani vremenoslovec prof. Ante Obuljen iz hidrometeorološke službe pa je napovedal od 3. do 11. septembra zmerno do znatno oblačno vreme. Za kraje ob morju je

napovedal zmeren, pa tudi močan dež, na Kosovu in v Makedoniji, pa tudi v drugih krajih pa pohljevniji dež. Za prve dni se je torej že zmotil.

Prof. Obuljen pravi, da se bo daljše obdobje legega vremena začelo šele sredi septembra, pozneje pa da bo jesen zelo deževna. Glede zime pravi, da se bo začela precej zgodaj in da bo dokaj ostra z večjimi količinami snega.

EDINI PROSTOR

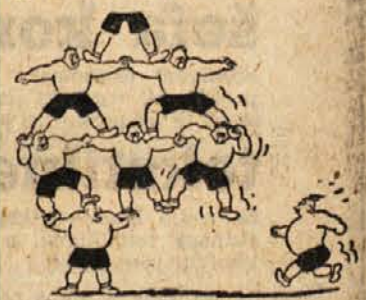
Angleški pesnik in slikar William Morris presedi skoraj ves prosti čas v restavraciji Eifflovega stolpa. Nedavno je srečal tam Mauricea Chevaliera.

»Vidim, da ste naravnost zaljubljeni v naš Eifflov stolp,« je rekel Chevalier.

»Zaljubljen?« je odgovoril Morris. »Ta restavracija je edini prostor v Parizu, kjer človek nima naprstan pred nosom vašega vražjega Eifflovega stolpa.«

»Ce boš pripovedoval o najini nesreči, upam, da boš toliko obziren, da boš povedal, da si sedel za volanom ti.«

»To pa ne pojde več tako, fant, skoraj vsak večer prideš prepozno.«

V Londonu so na radijski razstavi prvič pokazali prenosni televizijski aparat, ki tehta 14 kg.

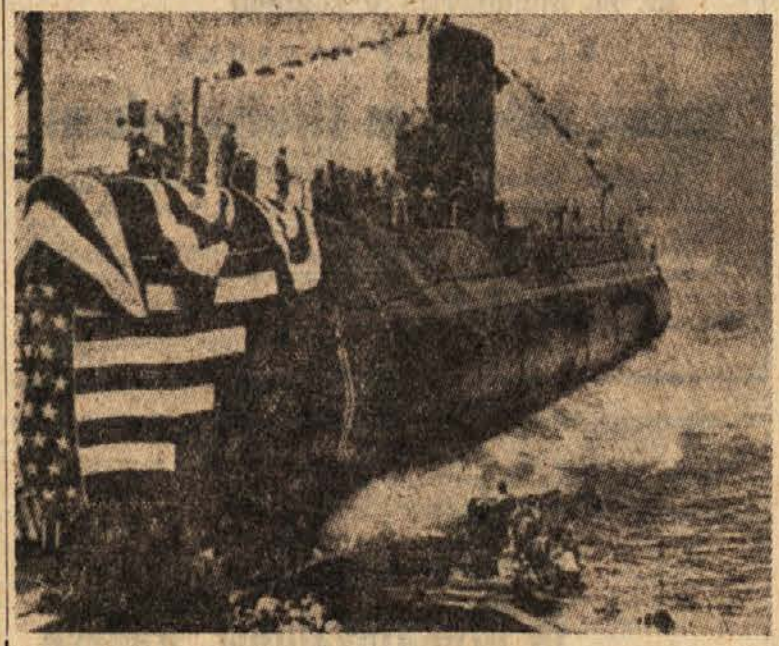
Največji most na svetu bo vezal Sicilijo z italijansko celino

Kmalu bo minilo sto let, kar so zasnovali prvi načrt, po katerem bi premostili Mesinsko morje ožino in tako povežali Sicilijo z italijansko celino. Pozneje so ta načrt večkrat znova proučili in spet opustili. Šele zdaj kaže, da ga bodo uresničili. Začele so se že priprave za zgraditev največjega visečega mostu na svetu. Visok bi bil 60 m, dolg pa nad 3000 metrov.

Načrte je napravil znani newyorški graditelj mostov Ing. David Steiman skupaj z italijanskim inženirjem Mariom Palmieriem. Steiman je napravil tudi načrte za most čez zaliv Golden-Gate v San Franciscu in za več drugih velikih mostov. Most čez Mesinsko ožino bo dolg 3300 m in imel

bo pet lokov. Srednji lok bo imel razpnetino 1524 m, zunanji pa po 156 m. Most bo širok kakih 29 m in bo imel dve nadstropji, gornje za cestni, spodnje pa za železniški promet.

Gradbeni stroški bodo seveda zelo veliki. Vprašanje denarja še niso proučili. Nobenega dvoma pa ni, da s splavi, na katerih zdaj prevažajo vlake in razna vozila, niso več kos naglo naraščajočemu prometu med italijansko celino in Sicilijo. Potreba po zgraditvi mostu je čedalje očitnejša. Na italijanski celini in na Siciliji so se že začele priprave na graditev mostu. Na Siciliji nameravajo zgraditi dve priključni železnici; prva, dolga 20 km, bo peljala čez Sparto do Villa France, kjer se bo povezala z železnico Messina-Palermo. Druga, dolga 13 km, bo speljana po obali do Messine, tam pa se bo povezala z dvotirno železnico Messina-Sirakuza. Dve priključni železniški progi grade tudi v Kalabriji, prvo proti Cannitellu, drugo pa proti Villa San Giovanni. Sicilska narodna skupščina je že odobrila 100 milijonov lir za prva dela v zvezi s pripravami na zgraditev tega važnega mostu. Ta denar bodo porabili za to, da bodo ugotovili, kje bi bil najprimernejši kraj za zgraditev mostu s stebrov, na katerih bo visel most.

V ZDA so splovili drugo podmornico na atomski pogon, ki je dobila ime »Morski volk«. Izpopolnilo so jo po izkušnjah s prvo atomsko podmornico »Nautilus«.

Chaplin noče plačati davkov

Charlie Chaplin ni hotel za leto 1953 plačati v ZDA 500.000 dolarjev dohodninskega davka, češ da je že leta 1952 Ameriko dokončno zapustil. Protestiral je proti ugotovitvi ameriških davčnih oblasti, da je L 1953 prve tri mesece preživel v ZDA kot tujec in da je do konca leta trajala njegova komercialna dejavnost. Chaplin je ugovarjal, da je že leta 1952 opustil sloberno misel na vrnitev v ZDA, da se je odločil, da bo odslej stalno živel v Švici.

Hotel
VICKI BAUM

ROMAN
Šangaj

249

»Čujte, doktor,« je rekla Helen naglo, »moj mož je mrtev in ne bo ga obudilo od mrtvih, če boste ugotovili, s kakšnim strupom se je ugonobil. Umreti je konec koncev zasebna zadeva, mar ne? Čemu dvigati prah, čemu zaplesti v to še več ljudi? Ubogemu Bertieju ni več pomoči — morda pa bi to drugim škodovalo. Njegovo srce je bilo slabotno in preobremenil ga je s strupi, to vemo.« Poskusila se je nasmehnuti, ko je nadaljevala nekoliko počasneje: »Morda sem otročja, toda ta — ta avtopsija se mi zdi tako skrivnostna. Nočem, da bi mojega ubovega Bertieja secirali, to napravi smrt tako strašno. Prosim, doktor, pomagajte mi to preprečiti.«

»To je stališče laika,« je rekel zdravnik. »Avtopsija ni prav nič strašotnega, to je preprosta, čista znanost, gospa Russellova. Skalpel je tako nežen instrument kot violina; sam igram na violino in vem, o čem govorim —«

Frank se je počutil čedalje bolj bolnega, vtem ko je poslušal te besede. In ves ta čas je ležal Bertie Russell v sosednji sobi, s prebito lobanjo, ki je ta stara nemška klepetulja menda sploh

ni opazila. Ves ta čas je čutil, da ga Ruth čaka, vtem ko ga je odnašalo od nje ko poplava. Ves ta čas so se mu tresla kolena, tako da je za nekaj minut pozabil, kaj se je bilo zgodilo. Samo prizadeval si je pozvati ta nemoška, prestrašena kolena k redu.

»Zanimivo,« je slišal samega sebe, ko je zdravnik končal in ko je nastala tišina. Zvenel je docela bedasto. Čutil je, da se je Helen uprla v njegove roke, s katerimi se je držal za naslonjalo njenega stola. Zdravnik je sedel proti svetlobi in pol sobe se je zrcalilo v njegovih naočnikih. Mnoge gube so mu bile dvignile obrvi visoko na čelo in njegov veliki nos je bil pokrit z velikimi porami. Frank je videl ves čas preveč jasno, vse mu je bilo zooprno in pomislil je: Vid...

»Saj utegneta imeti prav, doktor,« je rekla Helen. »Vzlic temu pa —«

Strelna je preklala svet. Okno, ki je bilo zaprto, se je razletelo na koščke, stene so se stresle in zrak je pritisnilo na ušesa, da so kar zabočala.

»Bombe —« je rekel doktor Hain bledeh ustnic. Strahu ni čutil, pač pa so se njegovi živci spomnili svetovne vojne in srce mu je za hip nehale utripati. »Človek se kmalu privadi temu; čež nekaj časa jih ne slišiš več — kakor ne slišiš tramvaja,« je rekel pomirljivo.

»Nad tujski okraj jih ne bo,« je menil Frank. Čudno, da je bilo z eksplozijo spet prišlo nekaj moči v njegova kolena. Ruth se je gotovo ustrašila, je pomislil. »Za trenutek bi rad stopil k Ruth,« je rekel proseče obrnjen k Helen. »Moram jo pomiriti.«

»Sele potem, ko bodo urejene te formalnosti —« je rekla Helen nelagodno. Frank je z grozo začutil, da ji je izročena na milost in nemilost. Z menoj lahko stori, kar hoče, je pomislil in

spet prijel za naslonjalo stola. Njegove roke so bile vlažne in umazane in vse umivanje zdaj ni več pomagalo.

»Zunaj dežujejo bombe, mi pa se pripravamo za formalnosti,« je začela Helen spretno. »Hotela sem vas prositi, doktor, da bi nekoliko upoštevali angleško psihologijo. Mi smo svetohlinski, svetovni. Skandal? V Šangaju, kjer je ugled Angležev tako važen? Morda ne veste, da je brat mojega ubovega Bertieja član parlamenta. Avtopsija — kaj lahko pride pri tej avtopsiji na dan? Da se je ubogi Bertie mudil na krajih, kamor ne bi smel iti, in da je pil ali kadil, kar je prepovedano. Zakaj ga ne bi na tihem odnesli v krematorij in zakaj ne bi sčitali njegovega imena? Jaz sem vdova. Jaz prevzamem vso odgovornost nasproti družini. Jaz moram sčiliti ime, doktor —«

Čutila je, da je v pravem razmahu. Podzavestno je sklepala roke, v katerih je še vedno imela občutek upirajočega se telesa, ki se je vračal zmeraj znova. Še zmeraj ni natanko čutila, da je Bertie res mrtev in tih. V bistvu je s hladno grozo pričakovala, da bo nenadoma stopil skozi vrata svoje spalnice in da bi utegnil spet oživeti.

Čim dlje je žena govorila, tem manj je doktor Hain verjel njenim besedam. Tu nekaj ni v redu, je pomislil spet, tu nekaj ni v redu. Helen je presodila izraz njegovega obraza, rekoč: »Morda se vam zdim brezsrčna, doktor, ker ne jokam. Toda — saj vendar nekoliko poznate razmere; v tem zakonskem življenju sem jokala toliko, da solz sploh več nimam. Vse, kar lahko storim, je, da preprečim škandal —«

»Prepričan sem, da vam bodo angleške oblasti pri tem na vso moč pomagale,« je rekel doktor Hain. »Tukajšnji angleški kolonij bo prav toliko na tem kakor vam.«